

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់

ខ្មែរ-អង់គ្លេស-បារាំង

ផ្នែក

រដ្ឋប្បវេណី និង នីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

LEXICON OF LEGAL TERMS
LEXIQUE DES TERMES JURIDIQUES
Khmer-English-French

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

គណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុវត្តពាក្យច្បាប់

បោះពុម្ពលើកទី១

ឆ្នាំ២០០៧

សន្និសីទក្រុម ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

ដកស្រង់ពី

“សន្និសីទក្រុមការងាររៀបចំ ខ្នាត-អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និង នីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី”

ដែលត្រូវបានរៀបចំដោយគណៈកម្មការបណ្តុះបណ្តាលសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់

និង បោះពុម្ពដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅឆ្នាំ ២០០៧

ក

១. កម្មិកសមាជិក

Eng. active member
Fr. membre actif

១-តាមន័យទូទៅ : សមាជិក ដែលស្ម័គ្រចិត្ត ចូលបំពេញមុខងារក្នុង សមាគមណាមួយដោយ កម្លាំងកាយ ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ឬក៏ទាំងពីរ ។

២. កម្រៃជើងសារ

Eng. commission
Fr. commission

២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការ អនុវត្ត និងគ្រប់គ្រងកិច្ចការរបស់នីតិបុគ្គល ។

កម្រៃ ដែលផ្តល់ទៅឱ្យបុគ្គលដែលបានបំពេញសកម្មភាព តាមកិច្ចសន្យា អាណត្តិ ។

៣. ករណីយកិច្ចផ្តាច់មុខ

Eng. exclusive duty
Fr. devoir exclusif

ករណីយកិច្ច ដែលផ្សារភ្ជាប់នឹងបុគ្គលិកលក្ខណៈ របស់បុគ្គលណាមួយ ដែលមិនអាចត្រូវបានផ្ទេរ តាមរយៈសន្តតិកម្ម ។

ឧ. កូនមានករណីយកិច្ចចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយ នៅពេលដែលឪពុកម្តាយចាស់ជរា ។
នៅពេលដែលកូននេះស្លាប់ ករណីយកិច្ចនេះមិនត្រូវបានផ្ទេរទៅសន្តតិជនរបស់ កូននោះឡើយ ។

៤. កាតព្វកិច្ច

Eng. obligation
Fr. obligation

ចំណងតាមផ្លូវច្បាប់ ដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ដោយឱ្យបុគ្គលម្នាក់ដែលបាន កំណត់ហៅថា “កូនបំណុល” មានករណីយកិច្ចមួយចំនួនចំពោះបុគ្គលម្នាក់ ទៀតដែលបានកំណត់ហៅថា “ម្ចាស់បំណុល” ។

៥. កាតព្វកិច្ចចម្បង

Eng. underlying obligation /
principal obligation
Fr. obligation principale

កាតព្វកិច្ចដើមនៃកិច្ចសន្យា ដែលបង្កើតឡើង ដោយម្ចាស់បំណុល និង កូនបំណុល ។

៦. កាតព្វកិច្ចដោយ

សាមគ្គីភាព

Eng. joint obligation
Fr. obligation solidaire

កាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលច្រើននាក់ ដែលក្នុងនោះកូនបំណុលម្នាក់ៗ ឬ ច្រើននាក់ត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចទាំងអស់ ឬមួយភាគដោយព្រមគ្នា ឬ ដោយ បន្តបន្ទាប់តាមការទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុល ។

៧. កាតព្វកិច្ចធានា

Eng. guaranty obligation
Fr. obligation de garantie

ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកធានា ដែលត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមួយផ្នែក ឬទាំងមូល ជាមួយនឹងកូនបំណុលដែលមានកាតព្វកិច្ចចម្បងនៅក្នុងករណី

ដែលកូនបំណុល មានកាតព្វកិច្ចចម្បងនោះ មិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

៨. កាតព្វកិច្ចអនិយ័ត

Eng. choice of obligation
Fr. obligation alternative

កាតព្វកិច្ច ដែលផ្តល់ឱ្យកូនបំណុលនូវលទ្ធភាព ក្នុងការជ្រើសរើសកាតព្វកិច្ច តែមួយ ឬច្រើនក្នុងចំណោមការផ្តល់កម្មវត្ថុនៃកាតព្វកិច្ចច្រើនប្រភេទ ។

៩. ការការពារជាធម្មានុរូប

Eng. self-defence
Fr. légitime defense

អំពើតបត ដែលបង្កឱ្យមានអន្តរាយដោយពុំអាចជៀសវាងបាន ដើម្បី ការពាររូបរាងកាយ ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ឬអ្នកដទៃចំពោះអំពើ

បំពានមិនត្រឹមត្រូវ ហើយដែលស្ថិតក្នុងករណីដែលពេលវេលានៃអំពើបំពាន និងអំពើតបតកើតឡើងដំណាលគ្នា និងមានសមាមាត្ររវាងវិធីការពារ និងកម្រិតនៃអំពើបំពាននោះ ។

១០. **ការប្រាក់សមាស**
Eng. compound interests
Fr. intérêts composés

ការប្រាក់ ដែលបូកបញ្ចូលទៅក្នុងប្រាក់ដើមបាន ក្នុងករណីដែលកូនបំណុល មានការយឺតយ៉ាវ មិនបានបង់ប្រាក់សម្រាប់រយៈពេលចាប់ពី ០១ឆ្នាំ ឡើងទៅ ទោះបីជាម្ចាស់បំណុលបានដាស់តឿន ឱ្យសងក៏ដោយ ។

១១. **ការព្រមព្រៀងដោយ
តុណ្ហភាព**
Eng. tacit agreement
Fr. accord tacite

សកម្មភាពបង្ហាញឆន្ទៈដោយស្ងៀមស្ងាត់ ដោយគ្មានការសរសេរ ឬការ ថ្លែងជាក់លាក់ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ ។

១២. **ការសន្យាពិសេស**
Eng. special clause
Fr. clause spéciale

ការព្រមព្រៀងគ្នា រវាងគូភាគីស្របតាមបញ្ញត្តិ លើកលែងដែលមាន ចែងក្នុងច្បាប់ ហើយបង្កើតអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ ។

១៣. **ការរៀបចំ**
Eng. workmanship
Fr. ouvrage

ផលអ្វីទាំងពួង ដែលកើតមកពីស្នាដៃជាង ឬ ស្នាដៃសិល្បករ ។ល ។

១៤. **កាលបរិច្ឆេទស្នាពរ**
Eng. due date
Fr. délai de rigueur

ពេលវេលាកំណត់ជាក់លាក់ទុកជាបានការ ដែលភាគីមិនអាចកែប្រែនៅ ពេលក្រោយបាន ។

១៥. **កិច្ចសន្យា**
Eng. contract
Fr. contrat

កិរិយា ដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈ ត្រូវគ្នា ព្រមបង្កើត កែប្រែ ឬរំលត់កាតព្វកិច្ច ។

១៦. **កិច្ចសន្យាធនលាភ**
សាមយិកមួយជីវិត
Eng. life annuity contract
Fr. contrat de rente viagère

កិច្ចសន្យាមួយ ដែលភាគីម្ខាងជាកូនបំណុលនៃធនលាភ សន្យាថា មាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្តល់តាវកាលិកជាប្រាក់ តាមពេលកំណត់ឡើងទាត់ ទៅ ឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ដែលជាម្ចាស់បំណុល ឬ តតិយជននៃធនលាភ រហូតដល់ពេលដែលខ្លួនផ្ទាល់ ឬភាគីម្ខាងទៀត ឬក៏តតិយជនបានទទួល មរណភាព ហើយភាគីម្ខាងទៀតសន្យាថា មានករណីយកិច្ចទទួលបន្ទុក ផ្តល់តាវកាលិក ដែលជាតម្លៃថ្នូរនោះ ។

១៧. **កិច្ចសន្យាបញ្ជើ**
Eng. bailment
Fr. contrat de dépôt

កិច្ចសន្យា ដែលភាគីម្ខាងជាអ្នកទទួលបញ្ជើ សន្យាទទួលយកវត្ថុបញ្ជើពីភាគី ម្ខាងទៀត ជាអ្នកផ្ញើមករក្សាទុក ក្នុងអំឡុងពេលដែលបានកំណត់ ហើយ នៅក្រោយអំឡុងពេលរក្សាទុកនោះ ត្រូវបានបញ្ចប់ ត្រូវសងវត្ថុនោះ ទៅឱ្យអ្នកផ្ញើវិញ ដោយយកកម្រៃ ឬមិនយកកម្រៃ ។

១៨. កិច្ចសន្យាប្រវាស់ Eng. rent-leasehold Fr. contrat de fermage	កិច្ចសន្យា ដែលកម្មសិទ្ធិករឱ្យភតិកៈខ្ចីដី ឬសត្វពាហនៈដើម្បីទាញយកផល ហើយយកផលនោះ មកបែងចែកគ្នា ។
១៩. កិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម Eng. arbitration agreement Fr. compromis d'arbitrage	កិច្ចសន្យា ដែលធ្វើឡើងដោយភាគីនៃវិវាទ ដើម្បីជ្រើសរើសតតិយជនណាម្នាក់ ឱ្យធ្វើជាមជ្ឈត្តករ ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទ ។
២០. កិច្ចសន្យាម៉ៅការ Eng. works contract Fr. contrat de louage d'ouvrage / contrat d'entreprise	កិច្ចសន្យាមួយ ដែលភាគីម្ខាងមានករណីយកិច្ចសម្រេចការងារដែលបានព្រមព្រៀង ហើយភាគីម្ខាងទៀត មានករណីយកិច្ចផ្តល់កម្រៃចំពោះលទ្ធផលនៃការងារដែលបានធ្វើនោះ ។
២១. កិច្ចសន្យាអញ្ញាមញ្ញ Eng. synallagmatical contract Fr. contrat synallagmatique	កិច្ចសន្យា ដែលភាគីមានបន្ទុកបំពេញកាតព្វកិច្ចទៅវិញទៅមកដូចជា កិច្ចសន្យាម៉ៅការ ភតិសន្យា កិច្ចសន្យាលក់ទំនិញ... ។
២២. កិច្ចសន្យាអាណត្តិ Eng. mandate Fr. mandat	កិច្ចសន្យាមួយ ដែលអាណត្តិទាយក ប្រគល់សិទ្ធិអំណាចឱ្យទៅអាណត្តិគាហក ធ្វើការចាត់ចែងកិច្ចការដើម្បីអាណត្តិទាយក ។
២៣. ក្បុរម Eng. quorum Fr. quorum	១-ចំនួនវត្តមានចាំបាច់នៃសមាជិក ដែលមានសិទ្ធិសម្រេចដើម្បីឱ្យការប្រជុំ ឬមហាសន្និបាត របស់នីតិបុគ្គលមានសុពលភាព ។ ២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា ចំនួនចាំបាច់នៃសមាជិក ដែលមានសិទ្ធិសម្រេចចាប់ពី១/១០ ឡើងទៅនៃចំនួនសមាជិកទាំងអស់ ដែលមានសិទ្ធិសម្រេច ដើម្បីទាមទារឱ្យបើកមហាសន្និបាត របស់នីតិបុគ្គល ។
២៤. កូនបំណុលដែលមានកាតព្វកិច្ចចម្បង Eng. debtor of the principal obligation Fr. débiteur principal / débiteur	កូនបំណុល ដែលត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដើម ហើយកាតព្វកិច្ចនោះត្រូវបានធានាដោយកិច្ចសន្យាធានា ។
២៥. កើយ Eng. balcony Fr. balcon	យី ឬរានហាលតូចគ្មានសសរទ្រព្យក្រោមទេ តែមានបង្គោលដៃព័ទ្ធជុំវិញ ។
២៦. កំជាប់ពាក្យ Eng. engagement Fr. fiançailles	ពិធីតាមទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី ដែលច្បាប់ទទួលស្គាល់ ដែលតាមរយៈពិធីនេះ បុរស និងនារីសន្យាថានឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាធានាពេលអនាគត ។
២៧. ក្ស័យធន Eng. bankruptcy Fr. faillite	ស្ថានភាព ដែលកូនបំណុលមិនអាចសងកាតព្វកិច្ច ចំពោះម្ចាស់បំណុលទាំងឡាយបាន ដោយសារការដួលរលំនូវសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានប្រកាស ដោយតុលាការ ។

ខ គ

២៨. **ខសន្យា**
Eng. clause
Fr. clause
បទប្បញ្ញត្តិ ឬប្រការ ដែលមានក្នុងកិច្ចសន្យា ។
២៩. **គណនេយ្យ**
Eng. accounting
Fr. comptabilité
កិច្ចការថែរក្សា គ្រប់គ្រង ឬត្រួតពិនិត្យបញ្ជីគណនី ។
៣០. **គតិយុត្ត**
Eng. juridical
Fr. juridique
-តាមគន្លងច្បាប់
-ដែលទាក់ទងនឹងច្បាប់ ដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។
៣១. **គោលការណ៍**
Eng. principle
Fr. principe
១-វិធានទូទៅ ឬទ្រឹស្តីមួយ ដែលផ្តល់នូវមូលដ្ឋាន ឬប្រភពដើមនៃ
បទដ្ឋានគតិយុត្ត ។
២-វិធានគតិយុត្ត ដែលបង្កើតដោយអត្ថបទច្បាប់ណាមួយដែលមានលក្ខណៈ
ទូទៅ ក្នុងគោលបំណងធានាការអនុវត្តផ្សេងៗ ហើយមានតម្លៃគតិយុត្ត
ខ្ពស់ ។
៣២. **គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ**
Eng. natural disaster
Fr. catastrophe
naturelle
ការខូចខាត ដែលបង្កឡើងដោយបាតុភូតធម្មជាតិ ដូចជា ខ្យល់ព្យុះ ទឹកជំនន់
រញ្ជួយដី... ។

ច ឆ ជ

៣៣. **ចលនវត្ថុ**
Eng. **movable**
Fr. **meuble**
វត្ថុទាំងឡាយក្រៅពីអចលនវត្ថុ ។
(ម.ព. អចលនវត្ថុ)
៣៤. **ចារី**
Eng. **perpetrator**
Fr. **auteur**
បុគ្គល ដែលបំពានដោយខុសច្បាប់លើសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍ជនដទៃ
ដោយកំហុសចេតនាក្តី ឬ អចេតនាក្តី ។
៣៥. **ចុល្លព្រឹក្ស**
Eng. **shrubs**
Fr. **arbrisseau**
សំដៅលើដើមឈើតូចៗ ។
៣៦. **ឆន្ទានុសិទ្ធិ**
Eng. **discretion**
Fr. **pouvoir
discrétionnaire**
១-អំណាច ដែលប្រគល់ឱ្យចៅក្រមរើសយកមធ្យោបាយណាមួយតាម
ការវាយតម្លៃរបស់ខ្លួន មកដោះស្រាយបញ្ហាណាមួយ ។
២-អំណាចរបស់ចៅក្រម ក្នុងការធ្វើសកម្មភាព ក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹង
ដោយមិនបាច់មានពាក្យសុំ របស់ភាគី ។
៣៧. **ជនដែលមាននិស្ស័យ
ពិសេស**
Eng.
Fr.
បុគ្គល ដែលមិនមែនជាសន្តតិជន តែមានជីវភាពរស់នៅជាមួយគ្នានឹង
មតកជន ឬជាបុគ្គល ដែលបានខិតខំមើលព្យាបាលមតកជនជាអាទិ៍ ។
៣៨. **ជម្រះបញ្ជី**
Eng. **liquidation**
Fr. **liquidation**
ប្រតិបត្តិការបបំបាត់ ដើម្បីសម្រួលនូវទំនាក់ទំនង ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងករណី
ដែលនីតិបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុន ត្រូវបានរំលាយ ។
៣៩. **ជំនួន**
Eng. **betrothal**
Fr. **présent / cadeau**
ព័ន្ធការ ឬបណ្តាការ ដែលភាគីម្ខាងជូនទៅភាគីម្ខាងទៀតក្នុងពិធី
ភ្ជាប់ពាក្យ ។

ឆ ជ ថ

៤០. **ញាតិ**
Eng. relatives
Fr. lien familial /
lien de famille
- ញាតិលោហិតក្នុង៦ថ្នាក់ សហព័ទ្ធ និងញាតិពន្ធ ក្នុង៣ថ្នាក់ ។
៤១. **ញាតិពន្ធ**
Eng. affinity
Fr. alliance
- ចំណងគតិយុត្តរវាងសហព័ទ្ធម្ខាង និងញាតិលោហិត របស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត (សាច់ថ្លៃ) ។
- ឧ. ឪពុកម្តាយក្មេក និងកូនប្រសា បងថ្លៃ ប្អូនថ្លៃ (ខាងប្តី ឬខាងប្រពន្ធ) ។ល។
៤២. **ញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់**
Eng. direct affinity
Fr. alliance en ligne directe
- ញាតិលោហិតផ្ទាល់ខាងសាច់ថ្លៃ ដែលកើតពីមួយទៅមួយតាមលំដាប់ដូចជា ជីដូនជីតាក្មេក ឪពុក ម្តាយក្មេក កូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។
៤៣. **ញាតិលោហិត**
Eng. consanguinity
Fr. parenté
- ញាតិ ដែលមានឈាមជីវជាមួយគ្នា ដូចជា ឪពុក និងកូន ឬម្តាយ និងកូន ជាដើម ។
៤៤. **ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់**
Eng. direct consanguinity
Fr. parenté en ligne directe
- ញាតិ ដែលមានឈាមជីវជាមួយគ្នា ហើយកើតតាមពីមួយទៅមួយតាមលំដាប់ គឺ ឪពុក ម្តាយ កូន ចៅ ចៅទ្វត ។
៤៥. **ដីបម្រើ**
Eng. servient land
Fr. fonds servant
- ដី ដែលជាប់របស់អ្នកដទៃដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ ដល់ដីរបស់ជនណាមួយ ទៀត ។
៤៦. **ដីប្រើ**
Eng. dominant land
Fr. fonds dominant
- ដី ដែលកើតផលប្រយោជន៍ដោយដីបម្រើ ។
៤៧. **បំបន្ថយផ្លូវចិត្ត**
Eng. mental reservation
Fr. restriction mentale
- ការបង្ហាញឆន្ទៈដោយភាគី ដែលដឹងខ្លួនថា ខុសពីឆន្ទៈពិតរបស់ខ្លួន ។

ត

៤៨. តតិយជន

Eng. third party
Fr. tiers

ជនទីបី ឬជន ដែលមិនមែនជាភាគីនៅក្នុងទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត ។ ជនដែល
មិនមែនជាភាគីក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ។

៤៩. តារាងតុល្យការ

Eng. balance sheet
Fr. bilan

តារាង ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃទ្រព្យសម្បត្តិ (ទ្រព្យអកម្ម
និងទ្រព្យសកម្ម) របស់នីតិបុគ្គល ។

៥០. តាវកាលិក

Eng. prestation
Fr. prestation

វត្ថុ ឬសកម្មភាព ដែលជាទីតាំង (ឬជាកម្មវត្ថុ) នៃកាតព្វកិច្ច ។

ខ. តាវកាលិករបស់អ្នកទិញ គឺបង់ថ្លៃទៅឱ្យអ្នកលក់ ឯតាវកាលិករបស់
អ្នកលក់ គឺប្រគល់វត្ថុ ទៅឱ្យអ្នកទិញ ។

ខ. ស្រូវ ដែលជនម្នាក់ខ្ចីពីជនម្នាក់ទៀត ហៅថា តាវកាលិកនៃការខ្ចី ។

៥១. តុណ្ហិភាព

Eng. impliedly / tacit
Fr. accord tacite

ភាពស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈ ។

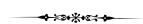

ឧ

៥២. ទណ្ឌកម្ម Eng. discipline / correction Fr. punition	តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា សិទ្ធិប្រៀនប្រដៅកូន ក្នុងគោលបំណង អប់រំដោយព្រហ្មវិហារធម៌របស់អ្នកមានអំណាចមេបា ។
៥៣. ទាយក Eng. donor Fr. donateur	ភាគីម្ខាងនៃកិច្ចសន្យាប្រទានកម្ម ដែលបង្ហាញឆន្ទៈផ្តល់ទៅឱ្យភាគីម្ខាង ទៀត នូវទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយមិនយកថ្លៃ ។
៥៤. ទីសំណាក់ Eng. residence Fr. résidence	ទីស្ថាន ដែលបុគ្គលម្នាក់ស្នាក់អាស្រ័យនៅ ឬ អាស្រ័យនៅជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ណាមួយដែលមិនមែនជាលំនៅឋាន ។
៥៥. ទីស្នាក់ការកណ្តាល Eng. principal office Fr. siège social / établissement principal	ទីតាំង ដែលបញ្ជាក់ក្នុងលក្ខន្តិកៈរបស់នីតិបុគ្គល និងដែលត្រូវកំណត់ថាជា ការិយាល័យចម្បងរបស់នីតិបុគ្គល ។
៥៦. ទីស្នាក់ការសាខា Eng. secondary office Fr. établissement secondaire	ការិយាល័យនៃនីតិបុគ្គលនានា ដែលជាសាខាធ្វើសកម្មភាពក្រោមការ ណែនាំ ឬបញ្ជារបស់ទីស្នាក់ការកណ្តាល ។
៥៧. ទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត Eng. legal relationship Fr. rapports juridiques	ចំណងកើតឡើងរវាងបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់ តាមរយៈកិច្ចគតិយុត្ត ឬបញ្ញត្តិច្បាប់ ។
៥៨. ទ្វេពន្ធភាព Eng. bigamy Fr. bigamie	ភាពនៃបុគ្គលម្នាក់ ដែលពុំទាន់រំលាយចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនផង ហើយ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ឬភាពមានប្រពន្ធពីរ ឬប្តីពីរ ។
៥៩. ទ្រព្យសកម្ម Eng. assets Fr. actif	ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលនីតិបុគ្គលមាន ។
៦០. ទ្រព្យសម្បត្តិជាមូលដ្ឋាន Eng. capital Fr. capital	ចំនួនជាក់លាក់នៃទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត និងនីតិបុគ្គលមូលនិធិ ត្រូវមានតាមការកំណត់របស់ច្បាប់ ។
៦១. ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក Eng. separte property Fr. biens propres	ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលសហព័ទ្ធម្ខាងមាននៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងបានទទួលដោយប្រទានកម្ម សន្តតិកម្ម អច្ឆ័យទាន នៅក្នុងអំឡុងពេល មានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
៦២. ទ្រព្យសម្បត្តិរួម Eng. community property Fr. biens communs	ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ ដែលប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាង ឬតែម្ខាងទទួលបាន នៅក្នុងអំឡុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ លើកលែងតែទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយឡែក ។

៦៣. **ទ្រព្យសម្បត្តិសកល**
Eng. **universal property**
Fr. **biens universels**

ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់របស់បុគ្គលណាម្នាក់ រួមមានទ្រព្យសកម្ម និង
ទ្រព្យអកម្ម ។

ឆ ង

៦៤. **ធនលាភ**
Eng. annuity
Fr. rente
ផល ដែលទទួលបានមកជាទៀងទាត់ ដូចជា ការប្រាក់ ឈ្នួលដី ឈ្នួលផ្ទះ ជាដើម ។
៦៥. **ធនលាភមួយជីវិត**
Eng. life annuity
Fr. rente viagère
ធនលាភ ដែលធនលាភីត្រូវបានទទួលអស់មួយជីវិត ។
៦៦. **នត្តិភាព**
Eng. non-existence
Fr. inexistence
ការវិនាស ឬភាពនៃអ្វីៗ ដែលមិនមាន ។
៦៧. **នវកម្ម**
Eng. novation
Fr. novation
កិច្ចសន្យារវាងម្ចាស់បំណុល និងកូនបំណុល ដែលរំលត់កាតព្វកិច្ចដើម និងបង្កើតកាតព្វកិច្ចថ្មីជំនួសកាតព្វកិច្ចដើមនោះ ។
៦៨. **និយោជក**
Eng. employer
Fr. employeur
ភាគីម្ខាងនៃកិច្ចសន្យាការងារ ដែលសន្យាផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលទៅលើកិច្ចការពលកម្មរបស់ភាគីម្ខាងទៀត (និយោជិត) ។
៦៩. **និយោជិត**
Eng. employee
Fr. employé
ភាគីម្ខាងនៃកិច្ចសន្យាការងារ ដែលសន្យាធ្វើពលកម្មឱ្យភាគីម្ខាងទៀត (និយោជក) ។
៧០. **នីតិជន**
Eng. adult
Fr. majeur
១-តាមន័យទូទៅ : បុគ្គល ដែលមានអាយុគ្រប់ តាមច្បាប់កំណត់ ហើយមានសមត្ថភាពឯករាជ្យខាងអំពើ ។
២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា ជនដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ។
៧១. **នីតិបុគ្គល**
Eng. juridical person / legal person / artificial person
Fr. personne morale
ក្រុមមនុស្ស ឬមូលនិធិ ដែលមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ហើយជាម្ចាស់នៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ។
ឧ. សមាគម ក្រុមហ៊ុន ។ល។
៧២. **នីតិបុគ្គលមូលនិធិ**
Eng. incorporated foundation
Fr. fondation
បណ្តុំនៃទ្រព្យសម្បត្តិវិភាគទាន ដែលត្រូវបានផ្តល់នូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ។
៧៣. **នីតិបុគ្គលយកចំណេញ**
Eng. for-profit juridical person
Fr. personne morale à but lucratif
នីតិបុគ្គល ដែលធ្វើសកម្មភាពស្វែងរកចំណេញ ។
៧៤. **នីតិបុគ្គលសាជីវកម្ម**
Eng. incorporated association(s)
Fr. société enregistrée
ក្រុមដែលមានសមាជិកស្វែងរកចំណេញ ហើយត្រូវបានផ្តល់នូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ។

៧៥. **នីតិបុគ្គលសាធារណៈ** ស្ថាប័ន ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងគ្រប់គ្រង ដោយច្បាប់សាធារណៈ
 Eng. juridical person under public law
 Fr. **personne publique /**
personne morale de
droit public ដែលមានសិទ្ធិអំណាច ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការរដ្ឋបាល ។
៧៦. **នីតិឯកជន** វិធានទាំងឡាយ ដែលគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត រវាងបុគ្គលឯកជន និង
 Eng. private law
 Fr. **droit privé** បុគ្គលឯកជន ហើយមិនជិតក្រោមនីតិសាធារណៈទេ ។

៧៧. **បច្ឆាញាតិផ្ទាល់**
Eng. descendant
Fr. descendant
៧៨. **បញ្ជីគណនី**
Eng. account record
Fr. registre comptable
៧៩. **បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ**
Eng. inventory / list of properties
Fr. inventaire
៨០. **បញ្ជី**
Eng. bailment
Fr. dépôt
៨១. **បញ្ជីបន្ត**
Eng. sub-bailment
Fr. sous-dépôt
៨២. **បដិគ្គាហក ឬបដិគ្គាហកៈ**
Eng. donee
Fr. donataire
៨៣. **បដិទាន**
Eng. restitution
Fr. restitution
៨៤. **ប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់**
Eng. certificate of possession
Fr. certificat de possession
៨៥. **បទដ្ឋានតតិយុត្ត**
Eng. legal norme
Fr. norme juridique / règle de droit
- ជន ឬពួកជន ដែលកើតពីជនមួយពួកទៀត ។
- ឧ. កូន ជាបច្ឆាញាតិរបស់ឪពុកម្តាយ ។ ចៅ ជាបច្ឆាញាតិរបស់ដីដូនជីតា ។
- តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា តារាង ឬ របាយការណ៍ ដែលកត់ត្រា នូវចលនាចំណូល ចំណាយ ប្រាក់ចំណេញ ឬខាត នៅក្នុងអំឡុងពេល កំណត់ណាមួយ ។
- បញ្ជីទ្រព្យទាំងអស់ ។
- ១-តាមន័យទូទៅ : វត្ថុ ។
- ២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា កិច្ចសន្យាបញ្ជី ។
- កិច្ចសន្យា ដែលភាគីម្ខាងជាអ្នកទទួលបញ្ជីបន្ត សន្យាទទួលយកវត្ថុបញ្ជី ពីភាគីម្ខាងទៀត ដែលជាអ្នកផ្ញើ និងជាអ្នកទទួលបញ្ជីក្នុងកិច្ចសន្យា បញ្ជីមួយផ្សេងទៀត មករក្សាទុក ។
- អ្នកទទួលយកទាន (អំណោយ) ។ តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា ភាគី ម្ខាងនៃកិច្ចសន្យាប្រទានកម្ម ដែលយល់ព្រមទទួលយកនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ពីទាយក ដោយមិនផ្តល់តម្លៃតបស្នង ។
- ការស្តារឡើងវិញនូវស្ថានភាពដើម ឬការប្រគល់ត្រឡប់វិញ ។
- ឧ. ការបង្វិលសងវត្ថុ ដែលកូនបំណុលបានប្រគល់ ឬសងប្រាក់ ដែលកូន បំណុលបានបង់ ឬបង្វិលសងវត្ថុ ដែលម្ចាស់បំណុលកំពុងប្រើប្រាស់ ឬថែរក្សា គ្រប់គ្រង ទៅកូនបំណុលវិញ ឬការបង្វិលសងវិញ នូវទ្រព្យមរតក ដែលអ្នកគ្មានសិទ្ធិខាងសន្តតិកម្ម បានទទួលជាដើម ។
- លិខិត ដែលមានរូបមន្តយថាភូត ចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច សម្រាប់ បញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិកាន់កាប់របស់បុគ្គល ឬក្រុមណាមួយ ។
- វិធានច្បាប់ដូចជា ច្បាប់ និងបទបញ្ជាផ្សេងៗ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋ
-វិធានច្បាប់ដែលនាំឱ្យមានតម្លៃបង្ខិតបង្ខំ (តម្រូវឱ្យអនុវត្តតាម) ទោះបី ចេញពីប្រភពណាក៏ដោយ (ច្បាប់ សន្ធិសញ្ញា...) ។

៨៦.	បរិបាល Eng. captain / commander Fr. capitaine / commandant	អ្នកដឹកនាំ ត្រួតត្រា បញ្ជា ។ ឧ. បរិបាលនាវា ឬយន្តហោះជាដើម ។
៨៧.	បរិហារកេរ្តិ៍ Eng. defamation Fr. diffamation	ការលើកឡើងនូវទង្វើករណី ឬការទម្លាក់កំហុស ដោយអសុទ្ធិចិត្ត ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស ឬដល់កិត្តិស័ព្ទនៃបុគ្គលឬស្ថាប័នដោយសំដី ទោះជាប្រភេទណាក៏ដោយ ដែលបញ្ចេញនៅទីសាធារណៈ ឬនៅក្នុងពេលប្រជុំសាធារណៈ ឬតាមលិខិត ឬ គំនូរ ទោះជាប្រភេទណាក៏ដោយ ដែលផ្សព្វផ្សាយ នៅក្នុងសាធារណជន ឬដាក់តាំងឱ្យសាធារណជនមើល ឬតាមគ្រប់មធ្យោបាយគមនាគមន៍សោតទស្សន៍ ដែលសម្រាប់សាធារណជន ។ ក្រសែញាតិ ដែលទាក់ទងពីឪពុកទៅកូន ។
៨៨.	បិតុភាព Eng. fatherhood / paternity Fr. paternité	
៨៩.	បុគ្គលភាព Eng. legal personality Fr. personnalité juridique	ភាពពេញលក្ខណៈ ជាម្ចាស់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ។
៩០.	បុគ្គលឯកជន Eng. private person Fr. personne privée	បុគ្គល ដែលមានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត និងដែលត្រូវគ្រប់គ្រងដោយនីតិឯកជន ។
៩១.	បុគ្គភាព Eng. affiliation Fr. filiation	ក្រសែញាតិ ដែលទាក់ទងពីឪពុកម្តាយ ទៅកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន ។
៩២.	បុព្វជន Eng. ascendant Fr. ascendant	ជន ដែលកើតមុនហើយបង្កើតជនមួយពួកទៀត ។ ឧ. ជីដូន ជីតា ឪពុក ម្តាយ ជាបុព្វជនរបស់កូន ចៅ... ។
៩៣.	បុព្វញាតិ Eng. ancestor Fr. ancêtres	១-តាមន័យទូទៅ : មានន័យដូចបុព្វជន ។ ២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា ជន ដែលស្ថិតក្នុងថ្នាក់ញាតិខ្ពស់ជាងខ្លួន ។ ឧ. ជីដូន ជីតា ឪពុក ម្តាយ មា មីង ជាបុព្វញាតិ របស់ចៅ កូន ក្មួយ... ។
៩៤.	បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ Eng. cultural heritage Fr. patrimoine culturel	រាល់ស្នាដៃរបស់មនុស្ស និងរាល់ផលិតផលរបស់ធម្មជាតិ ដែលមានចរិតវិទ្យាសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ សិល្បៈ ឬសាសនា ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងនូវដំណាក់កាលនៃការវិវត្តរបស់អរិយធម៌ ឬរបស់ធម្មជាតិ ។
៩៥.	ប្រតិទិនសុរិយគតិ Eng. calendar year / solar calendar Fr. année civile	បញ្ជី ឬតារាងចុះចំនួន និងឈ្មោះ ថ្ងៃ ខែ សម្រាប់ប្រើក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយគិតតាមដំណើរនៃព្រះអាទិត្យ ។

៩៦.	ប្រតិសិទ្ធិ Eng. successor Fr. ayant cause	បុគ្គល ដែលទទួលបន្តនូវសិទ្ធិ កាតព្វកិច្ចពីបុគ្គលដទៃ ។
៩៧.	ប្រតិសិទ្ធិដោយឡែក Eng. particular successor Fr. ayant cause à titre particulier	បុគ្គល ដែលទទួលបន្តសិទ្ធិមួយ ឬច្រើនជាក់លាក់ ផ្អែកតាមមូលហេតុ នីមួយៗ ។
៩៨.	ប្រតិសិទ្ធិសាកល Eng. universal successor Fr. ayant cause à titre universel / ayant cause universel	បុគ្គល ដែលទទួលបន្តនូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចទូទៅ ពីបុគ្គលដទៃ ។
៩៩.	ប្រទានកម្ម Eng. donation Fr. donation	កិច្ចសន្យា ដែលភាគីម្ខាងបង្ហាញឆន្ទៈផ្តល់ឱ្យទៅភាគីម្ខាងទៀត នូវទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយមិនយកថ្លៃ ហើយភាគីម្ខាងទៀតយល់ព្រមទទួល ។
១០០.	ប្រធានសក្តិ Eng. force majeure Fr. force majeure	ព្រឹត្តិការណ៍ ដែលកើតឡើងក្រៅពីឆន្ទៈមិនអាចប៉ាន់ស្មានជាមុន និងមិនអាចជម្នះបាន ។
១០១.	ប្រាតិភោគ Eng. security Fr. sûreté	១-ការធានា ដល់ម្ចាស់បំណុលក្នុងការប្រមូលឥណទេយ្យរបស់ខ្លួនមកវិញ ។ ២-មធ្យោបាយមួយដើម្បីធានាការសងកាតព្វកិច្ច ។
១០២.	ប្រាក់កក់ Eng. earnest / deposit Fr. arrhes / caution	១-ប្រាក់ ដែលបង់ដោយអ្នកទិញទៅឱ្យអ្នកលក់ នៅពេលបង្កើតកិច្ចសន្យាដើម្បីធានាសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការរំលាយកិច្ចសន្យា ។ ២-ប្រាក់បង់សម្រាប់ធានាការជួលវត្ថុអ្វីមួយ ហើយត្រូវសងវិញ នៅពេលប្រគល់វត្ថុនោះ ត្រឡប់ឱ្យវិញ ដោយគ្មានការខូចខាត ។

ជ ព ត

១០៣. **ផលធម្មជាតិ**
 Eng. **natural fruits / natural produce**
 Fr. **fruits naturels**
១០៤. **ផលប្រយោជន៍ពិសេស**
 Eng. **special benefit**
 Fr. **avantages spéciaux**
១០៥. **ផលស៊ីវិល**
 Eng. **lawful fruit / income of capital**
 Fr. **fruits civils**
១០៦. **ផលបរកោត**
 Eng. **usufruct**
 Fr. **usufruit**
១០៧. **ផលបរកោតិ**
 Eng. **usufructuary**
 Fr. **usufruitier**
១០៨. **ពិន័យស៊ីវិល**
 Eng. **civil fine**
 Fr. **amende civile**
១០៩. **ព្យាករ**
 Eng. **foresee**
 Fr. **prévoir**
១១០. **ព្យាករភាព**
 Eng. **merger of rights**
 Fr. **confusion**
១១១. **ភតិកៈ**
 Eng. **lessee**
 Fr. **preneur / locataire**
- ១-វត្ថុ ដែលកើតឡើង ហើយត្រូវបានធ្វើទទួលកម្ម តាមវិធីប្រើធម្មតា ។
- ២-ផលិតផល ដែលកើតអំពីដីធ្លី ឬកូនសត្វស្រុក ដែលកើតពីមេបារាំង ។
- ទ្រព្យ ដែលបុគ្គល (សន្តតិជន) បានទទួលជាប្រទានកម្ម នៅក្នុងឱកាស អាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬហេតុការណ៍ផ្សេងទៀត ឬដើម្បីមូលធននៃជីវភាព រស់នៅ ឬ ដែលបានទទួលជាអច្ឆ័យទានពីមតកជន ។
- ប្រាក់ ឬវត្ថុផ្សេងៗ ដែលទទួលបានជាផ្លូវចំពោះការប្រើវត្ថុណាមួយ ។
- ឧ. ការប្រាក់ ឬឈ្នួលផ្ទះជាដើម ។
- សិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលលើអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មសិទ្ធិអ្នកដទៃ ក្នុងអំឡុងពេលមានកំណត់ណាមួយ ដែលមិនឱ្យលើសពីមួយជីវិត របស់ផលបរកោតិ ។
- បុគ្គល ដែលទទួលបានផលបរកោត ។
- ទណ្ឌកម្មមួយប្រភេទ ដែលកំណត់ឱ្យអ្នកប្រព្រឹត្តខុសនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ រដ្ឋប្បវេណី បង់ប្រាក់ពិន័យ តាមចំនួនណាមួយជាកំណត់ ។
- ធ្វើឱ្យប្រាកដ ឱ្យជាក់ច្បាស់ ទាយ ។
- ១-ករណី ដែលកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិប្រកួតប្រជែងផ្សេងទៀត ដែលមានលើវត្ថុតែមួយ ធ្លាក់ទៅលើបុគ្គលតែម្នាក់ ឬករណី ដែលសិទ្ធិប្រកួតប្រជែងក្រៅពីកម្មសិទ្ធិ និងសិទ្ធិ ផ្សេងទៀត ដែលមានកម្មវត្ថុជាសិទ្ធិប្រកួតប្រជែងនោះ ធ្លាក់ទៅលើបុគ្គល តែម្នាក់ ។
- ២-មធ្យោបាយរំលត់កាតព្វកិច្ច ដែលជនម្នាក់ប្រមូលឱ្យមូលមកលើដៃខ្លួន តែម្នាក់នូវគុណភាពជាម្ចាស់បំណុលផង និងកូនបំណុលផង ។
- ភាគីម្ខាងនៃភតិសន្យា ដែលសន្យាថានឹងបង់ផ្លូវឈ្នួលដើម្បីជាផ្លូវនឹងការ ទទួលបាននូវសិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលពីវត្ថុណាមួយរបស់ភតិបតី ។

១១២. **ភតិបតី**
Eng. lessor
Fr. bailleur
ភាគីម្ខាងនៃភតិសន្យា ដែលសន្យាថា ឱ្យភតិកៈ ប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យ ផលពីវត្ថុណាមួយដោយយកថ្លៃឈ្នួល ។
១១៣. **ភតិសន្យា**
Eng. lease
Fr. bail
កិច្ចសន្យាមួយ ដែលភាគីម្ខាងឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យ ផល ពីវត្ថុណាមួយដោយយកថ្លៃឈ្នួល ។
១១៤. **ភាគបម្រុង**
Eng. legally secured portions
Fr. réserve héréditaire / réserve légale
ភាគនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់មតកជន ដែលបញ្ជាញាតិផ្ទាល់ ឬឪពុក ម្តាយ ឬជីដូន ជីតា និង សហព័ទ្ធរបស់មតកជននោះ អាចទាមទារបាន តាម ការកំណត់របស់ច្បាប់ ។
១១៥. **ការធារិ**
Eng. chargé d'affaires
Fr. chargé d'affaires
១-ប្រមុខបេសកកម្មការទូតថ្នាក់ទី៣ នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍អមក្រសួងការ បរទេស ។
២-សមាជិកបេសកកម្មការទូតទទួលបន្ទុកទទួលខុសត្រូវជាប្រមុខបេសក- កម្ម ការទូតស្តីទី ក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ប្រមុខបេសកកម្មការទូត ។
៣-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា មន្ត្រីការទូត ដែលទទួលភារកិច្ចជា មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ប្រចាំស្ថានទូត ។

១១៦. **មតិក**
Eng. estate / heritage
Fr. héritage
ទ្រព្យសម្បត្តិជាកេរទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលម្នាក់ (មតិកជន) បានបន្សល់ទុកក្រោយពេលស្លាប់ ។
១១៧. **មតិកជន**
Eng. deceased
Fr. défunt
ជន ដែលបានស្លាប់ទៅហើយ ។
១១៨. **មតិកសាសន៍**
Eng. testament / will
Fr. testament
លិខិតបណ្តាំ ដែលបុគ្គលម្នាក់បានធ្វើឡើងតាមទម្រង់ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដើម្បីសំដែងឆន្ទៈចុងក្រោយ អំពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនជាអាទិ៍ បន្ទាប់ពីមរណភាព ។
១១៩. **មហន្តរាយ**
Eng. destruction
Fr. destruction
សេចក្តីវិនាសបាត់បង់ ។
១២០. **មហាសន្និបាតសមាជិក**
Eng. general meeting of members /
general assembly
Fr. assemblée générale
១-ការប្រជុំពេញអង្គ របស់នីតិបុគ្គលសាជីវកម្ម ដែលធ្វើឡើងរវាងសមាជិកដើម្បីអនុម័តកិច្ចការសំខាន់ៗរបស់នីតិបុគ្គលនោះ ។
២-អង្គការសម្រេចថ្នាក់ខ្ពស់បំផុត នៃនីតិបុគ្គលសាជីវកម្ម ដែលចូលរួមដោយសមាជិក ដើម្បីសម្រេចកិច្ចការសំខាន់ៗរបស់នីតិបុគ្គលនោះ ។
១២១. **មាត្រដ្ឋាន**
Eng. criteria / standard
Fr. standard / échelle
រង្វាស់ រង្វាល់ ខ្នាត កម្រិត បែប ប្រភេទ ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការវិនិច្ឆ័យ ។
១២២. **មូលបត្រ**
Eng. security
Fr. obligation
ប័ណ្ណ ដែលតំណាងឱ្យសិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ប័ណ្ណនោះទៅលើក្រុមហ៊ុន (ឧ.ប័ណ្ណហ៊ុន) តំណាងឱ្យទំនាក់ទំនងផ្នែកឥណទេយ្យ រវាងម្ចាស់ប័ណ្ណនោះនិងក្រុមហ៊ុន ឬរដ្ឋាភិបាល (ឧ.ប័ណ្ណរតនាគារ) ឬតំណាងឱ្យសិទ្ធិផ្សេងទៀតរបស់ម្ចាស់ប័ណ្ណនោះ ។
១២៣. **មូលបត្រឥណទេយ្យ**
(ឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន)
Eng. negotiable instrument
Fr. valeurs mobilières
១-តាមក្រុមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា មូលបត្រ ដែលតំណាងឱ្យផលប្រយោជន៍ (សិទ្ធិ) ជាទ្រព្យសម្បត្តិ និងដែលតម្រូវការផ្ទេរ ឬការអនុវត្តនូវសិទ្ធិត្រូវតែធ្វើតាមមូលបត្រ ។
២-តាមច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ : ប័ណ្ណ ដែលផ្សាយចេញពីរដ្ឋ គ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ឬក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ ដើម្បីខ្ចីបុរេប្រាក់ពីសាធារណជនតាមរយៈពេលកំណត់ និងអត្រាការប្រាក់ច្បាស់លាស់ គឺជាប័ណ្ណតំណាងឥណទេយ្យ (តំណាងបំណុលត្រូវទារ) ដែលអ្នកកាន់អាចយកទៅជួញដូរបាននៅលើទីផ្សារមួយ គ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ ។ មូលបត្រ

១២៤. **មូលហេតុគតិយុត្ត**

Eng. legal basis
Fr. motifs légaux / cause
juridique

ឥណទេយ្យមានដូចជា ប័ណ្ណរតនាគារ សញ្ញាប័ណ្ណ ប័ណ្ណបេឡា ។ល។

មូលដ្ឋាន ដែលធ្វើឱ្យសកម្មភាពជាក់លាក់ណាមួយ មានភាពត្រឹមត្រូវ
តាមច្បាប់ ។

ឧ. សិទ្ធិជួល គឺជាមូលហេតុគតិយុត្តនៃការកាន់កាប់របស់ភតិកៈ ។

១២៥. **មោឃភាព**

Eng. nullity
Fr. nullité

១-ភាពពុំមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ នៃសកម្មភាពគតិយុត្ត ដែលផ្ទុយនឹង
បញ្ញត្តិអំពីនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ។

២-ទណ្ឌកម្ម ដែលប្រកាសដោយចៅក្រមលុបបំបាត់ចោលជាប្រតិសកម្មនូវ
លិខិតគតិយុត្ត មិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់កំណត់ ឬសកម្មភាព
ណាមួយដែលផ្ទុយពីនីតិវិធីនៃច្បាប់ ។

រ ង

១២៦. រតនសម្បត្តិ

Eng. **ancestral heirloom**
Fr. **souvenir de
famille**

១-តាមន័យទូទៅ : វត្ថុ ដែលមានតម្លៃ ។

២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា ចលនវត្ថុប្រចាំត្រកូល ដែលជាកេរដំណែលពីបុព្វជន ។

១២៧. រូបវន្តបុគ្គល

Eng. **natural person**
Fr. **personne physique**

មនុស្សពិតតាមធម្មជាតិ ដែលផ្ទុយនឹងនីតិបុគ្គល ។

១២៨. រូបិយវត្ថុ

Eng. **money**
Fr. **monnaie**

ឧបករណ៍កំណត់ដោយច្បាប់ ដែលប្រើប្រាស់ជាមធ្យោបាយសម្រាប់ដោះដូរ ។

ឧ. ប្រាក់រៀល ជាប្រភេទរូបិយវត្ថុរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

១២៩. លក្ខន្តិកៈ

Eng. **memorandum and
articles of association /
by(e)-laws**
Fr. **statut**

លិខិតបង្កើតនីតិបុគ្គល ដែលមានចុះនិទ្ទេសចាំបាច់ ខ្លះមិនបាន អំពីចំណុចសំខាន់ៗដូចជា គោលបំណង នាមករណ៍ ទីតាំងនៃទីស្នាក់ការកណ្តាល ។ល ។

១៣០. លទ្ធកម្ម

Eng. **acquisition**
Fr. **acquisition**

១-ការទទួលបាន ។

២-ការបានឡើងជាម្ចាស់សិទ្ធិនៃវត្ថុណាមួយ ដោយការងាររបស់ខ្លួនក្តី ដោយទិញ ឬដោយដូរក្តី ។

១៣១. លិខិតយថាភូត

Eng. **authentic deed**
Fr. **acte authentique**

លិខិត ធ្វើឡើងតាមរូបមន្តច្បាប់ ដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រតិបត្តិមុខងារនោះ ។ តាមន័យចង្អៀតគឺជា លិខិតទាំងឡាយដែលរៀបចំឡើងដោយសារការី ។

១៣២. លិខិតឯកជន

Eng. **private deed**
Fr. **acte sous-seing
privé**

លិខិតទាំងឡាយណា ដែលបង្កើតឡើងដោយបុគ្គលឯកជន ដោយមានចុះហត្ថលេខា ឬស្នាមមេដៃ ។

៥

១៣៣. **វត្ថុចម្បង**

Eng. **principal thing**
Fr. chose principale

វត្ថុ ដែលជាតួប្រធាននៃវត្ថុចំណុះ ។

១៣៤. **វត្ថុចំណុះ**

Eng. **accessory thing**
Fr. chose accessoire

វត្ថុ ដែលមិនមែនជាសមាសភាគនៃវត្ថុចម្បង ហើយដែលកម្មសិទ្ធិករនៃវត្ថុចម្បង បានភ្ជាប់ទៅនឹងវត្ថុចម្បង ក្នុងគោលបំណងសេដ្ឋកិច្ចនៃវត្ថុចម្បងជាបន្តបន្ទាប់ ។

១៣៥. **វិការៈ**

Eng. **defect**
Fr. vice / défaut

ការប្រែប្រួលចាកពីភាពប្រក្រតី ។

១៣៦. **វិជ្ជាជីវៈ**

Eng. **occupation**
Fr. profession

មុខតំណែង មុខការ របរសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត ។

១៣៧. **វិសាលភាព**

Eng. **scope**
Fr. étendue

ទំហំ ភាពទូលំទូលាយ ភាពលាតសន្ធឹង ។

១៣៨. **វិសុណ្ណាបនិក**

Eng. **sequestrator /
sequestration**
Fr. séquestre

១-ជនថែរក្សាវត្ថុ ដែលកំពុងមានវិវាទ ។

២-ការប្រគល់វត្ថុ ដែលកំពុងមានវិវាទទៅឱ្យតតិយជនណាម្នាក់ថែរក្សា ។

ស

១៣៩. **សកម្មភាព**
Eng. act
Fr. acte
តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីមានន័យថា ការបង្ហាញឆន្ទៈ តាមរយៈកិច្ចសន្យា ឬជាឯកតោភាគី ។
១៤០. **សកម្មភាពសុពល**
Eng. valid act
Fr. acte valable
សកម្មភាព ដែលធ្វើឡើងស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដោយច្បាប់ និងមាន អានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ ។
១៤១. **សកម្មភាពឯកតោភាគី**
Eng. unilateral act
Fr. acte unilatéral
សកម្មភាព ដែលបង្កើត កែប្រែ ឬរំលត់នូវកាតព្វកិច្ច ដោយការបង្ហាញ ឆន្ទៈនៃការចាត់ចែងទ្រព្យ ដោយភាគីតែម្នាក់ ឬដោយអនុវត្តសិទ្ធិ ដែលបានទទួលតាមកិច្ចសន្យា ឬតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ។
១៤២. **សច្ចានុមតិ**
Eng. ratification
Fr. ratification
១-ការយល់ព្រមទទួលស្គាល់ ដែលមានអានុភាពប្រតិសកម្ម ។
ឧ.ក្មេងម្នាក់ (១៧ឆ្នាំ) ធ្វើកិច្ចសន្យាមួយ កិច្ចសន្យានោះមិនពេញលក្ខណៈ ច្បាប់ទេ ។ តែបើក្មេងនោះ ផ្តល់សច្ចានុមតិ (ផ្តល់ការយល់ព្រម) លើកិច្ចសន្យានោះ ក្រោយពេលវាធំពេញវ័យ (១៨ឆ្នាំ) កិច្ចសន្យានោះ ក្លាយ ជាកិច្ចសន្យាពេញលក្ខណៈច្បាប់ ។
២-ការទទួលស្គាល់របស់ភាគី ចំពោះសកម្មភាពបណ្តឹង ដែលបានធ្វើឡើង ដោយបុគ្គលដែលខ្វះសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ ហើយការទទួលស្គាល់នោះ ត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្មតាំងពីពេលដែលសកម្មភាពនោះបានធ្វើឡើង ។
ការផ្ទេរនូវសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់មតកជនទៅឱ្យសន្តតិជនម្នាក់ ឬច្រើននាក់ តាមឆន្ទៈ ឬតាមច្បាប់ ។
១៤៣. **សន្តតិកម្ម**
Eng. succession
Fr. succession
ជន ដែលទទួលបន្តនូវសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់មតកជនតាមរយៈ សន្តតិកម្ម ។
១៤៤. **សន្តតិជន**
Eng. successor
Fr. héritier
ជនទាំងឡាយ ក្រៅពីជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និងក្រៅពីជន នៅក្រោមហត្ថបត្តម្ត និងអនីតិជន លើកលែងអនីតិជន ដែលទទួលបាន អត្តាធិនភាព ។
១៤៥. **សមត្ថជន**
Eng. person of full capacity
Fr. capable /
 personne capable
លក្ខណសម្បត្តិរបស់បុគ្គល ដែលតម្រូវដោយច្បាប់រួមមាន ៖
-លក្ខណសម្បត្តិ ដែលអាចក្លាយជាម្ចាស់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច (សមត្ថភាព ទទួលសិទ្ធិ) ។
-លក្ខណសម្បត្តិ ដែលអាចយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យបានអំពីលទ្ធផលតាម
១៤៦. **សមត្ថភាព**
Eng. capacity
Fr. capacité

	ផ្លូវច្បាប់ នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន (សមត្ថភាពខាងឆន្ទៈ) ។ -លក្ខណសម្បត្តិ ដែលអាចធ្វើឱ្យសកម្មភាពរបស់ខ្លួន មានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ (សមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាព) ។
១៤៧. សន្ធិសញ្ញា Eng. treaty Fr. traité	កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ រវាងរដ្ឋនិងអង្គការអន្តរជាតិ ឬរវាងអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិ ហើយស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង នៃនីតិអន្តរជាតិសាធារណៈ ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀងនោះមានឈ្មោះជាអ្វីក៏ដោយ (ធម្មនុញ្ញ សន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា កតិកាសញ្ញា...) ដើម្បីបង្កើតអានុភាពគតិយុត្ត ។
១៤៨. សមាសភាគនៃវត្ថុ Eng. components of a thing Fr. biens composants / composant d'une chose	ភាគនៃវត្ថុ ដែលរួមបញ្ចូលជាវត្ថុតែមួយ ហើយដែលមិនអាចបែងចែកបានដោយមិនបំបែកវត្ថុនោះ ឬដោយមិនផ្លាស់លក្ខណៈដើមនៃវត្ថុនោះ ។ ឧ. អគារសំណង់ដែលសង់លើដីហើយមិនអាចប្តូរកន្លែងបាន ឬពូជដែលសាបលើដីជាសមាសភាគនៃដី ។
១៤៩. សហគមន៍ Eng. community Fr. communauté	១-ដំណើរជាមួយគ្នា ប្រជុំភូមិ ឬតំបន់ ដែលអ្នកស្រុកប្រកបរបរចូលគ្នា ។ ២-ក្រុមមនុស្ស ដែលចងភ្ជាប់ដោយតំបន់ ទំនាក់ទំនងញាតិលោហិត ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី សាសនាជាដើម ។ ឧ.សហគមន៍ចិញ្ចឹមត្រី សហគមន៍ជនជាតិភាគតិច នៅតំបន់ព្រៃភ្នំដាច់ស្រយាល ។
១៥០. សហព័ទ្ធ Eng. spouse Fr. conjoint(e)	ប្តី ឬប្រពន្ធ ឬទាំងប្តី ទាំងប្រពន្ធដែលទទួលបានឋានៈជាសហព័ទ្ធនេះ ក្រោយពីបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។
១៥១. សហសន្តតិជន Eng. co-successor Fr. co-héritier	អ្នកដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការចែកមរតកណាមួយ (ម.ព. សន្តតិជន) ។
១៥២. សាខាញាតិ Eng. collateral relative Fr. collatéraux	ញាតិ ដែលបែកចេញជាមែកធាងពីអ្នកបង្កើតរួម ដូចជា បងប្អូនបង្កើត មីងមា ក្មួយ បងប្អូនជីដូនមួយ ។
១៥៣. សាធនភាព Eng. solvency Fr. solvabilité	ភាពដែលអាចសងបំណុលទាំងអស់ តាមការកំណត់ត្រូវសង ។
១៥៤. សាករិ Eng. notary public Fr. notaire	មន្ត្រីសាធារណៈ ដែលមានមុខងារធ្វើលិខិតយថាភូតបញ្ជាក់អំពីលក្ខណៈពិតប្រាកដត្រឹមត្រូវ ធានារ៉ាប់រងអំពីកាលបរិច្ឆេទតម្កល់ រក្សាទុក និងចេញសេចក្តីចម្លងយថាភូតនៃលិខិតទាំងឡាយដែលត្រូវតែឱ្យមានការបញ្ជាក់ ។

១៥៥. សារវន្ត	ដែលមានសារប្រយោជន៍ ដែលសំខាន់ជាមូលដ្ឋាន ប្រកបដោយខ្លឹមសារ ។
Eng. fundamental Fr. fondamental	
១៥៦. សិទ្ធិឃាត់ទុក	សិទ្ធិប្រតិភោគប្រត្យក្សមួយប្រភេទ របស់អ្នកកាន់កាប់វត្ថុអ្នកដទៃ ដែលមានសិទ្ធិលើបំណុល ក្នុងការឃាត់ទុកវត្ថុនោះ រហូតដល់ពេលដែលខ្លួនបានទទួលការសងចំពោះសិទ្ធិលើបំណុល ។
Eng. right of retention Fr. droit de rétention	
១៥៧. សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍	សិទ្ធិជួលអចលនវត្ថុ ដែលមានរយៈពេលចាប់ពី ១៥ឆ្នាំឡើងទៅ ។
Eng. perpetual lease right / long lease right Fr. droit sur le bail emphytéotique / emphytéose	
១៥៨. សិទ្ធិប្រត្យក្ស ឬសិទ្ធិ ភណ្ឌិក	សិទ្ធិគ្រប់គ្រងដោយចំពោះលើវត្ថុ ដែលអាចអះអាងចំពោះបុគ្គលដទៃទៀតបាន ។
Eng. real right Fr. droit réel	
១៥៩. សិទ្ធិប្រតិភោគប្រត្យក្ស	សិទ្ធិប្រត្យក្សមួយប្រភេទ រួមមាន សិទ្ធិឃាត់ទុក ឯកសិទ្ធិ សិទ្ធិលើការបញ្ចាំ ហ៊ីប៉ូតែក និងសិទ្ធិប្រតិភោគដោយអនុប្បទានដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីធានាកាតព្វកិច្ច ។
Eng. real security right Fr. sûreté réelle	
១៦០. សិទ្ធិប្រើប្រាស់	សិទ្ធិអាស្រ័យផលលើអចលនវត្ថុ ត្រឹមកម្រិតនៃសេចក្តីត្រូវការរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។
Eng. right of use Fr. droits d'usage	
១៦១. សិទ្ធិលើការបញ្ចាំ	សិទ្ធិកាន់កាប់វត្ថុ ដែលបានពីកូនបំណុល ឬ ឥតិយជនដើម្បីធានាសិទ្ធិលើបំណុលរបស់ខ្លួន និងទទួលសំណងចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលរបស់ខ្លួនពីវត្ថុនោះ ដោយមានអាទិភាពជាម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀត ។
Eng. pledge Fr. droit de gage / nantissement	
១៦២. សិទ្ធិអាស្រ័យនៅ	សិទ្ធិកាន់កាប់ មួយចំណែកនៃអគារត្រឹមកម្រិតនៃសេចក្តីត្រូវការសម្រាប់ការរស់នៅរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិអាស្រ័យនៅ និងគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។
Eng. right of residence Fr. droit d'habitation	
១៦៣. សិល្បការ	ផលទាំងពួងដែលកើតមកពីស្នាដៃមនុស្ស ។
Eng. workmanship Fr. ouvrage d'art	
១៦៤. សុពលភាព	ភាវៈមានអានុភាពអនុវត្តតាមផ្លូវច្បាប់ ។
Eng. validity Fr. validité	
១៦៥. សេវភាព	១-សិទ្ធិប្រត្យក្សមួយប្រភេទ សំដៅទៅលើសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីរបស់អ្នកដទៃសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ ដល់ដីរបស់ខ្លួន ដោយយោងតាមគោលបំណងដូចបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាបង្កើត ។ ២-បន្ទុកដែលផ្ទុកលើអចលនវត្ថុមួយ (ដីបម្រើ ឬដីក្រោម) ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់អចលនវត្ថុមួយទៀត (ដីប្រើ ឬដីលើ) ដែលជាកម្មសិទ្ធិករ
Eng. easement Fr. servitude	

១៦៦. **ស្ថាប័នរដ្ឋបាល**

Eng. administrative
governmental
institution
Fr. institution
administrative

១៦៧. **សុំកូនធម្មតា**

Eng. simple adoption
Fr. adoption simple

១៦៨. **សុំកូនពេញលេញ**

Eng. full adoption
Fr. adoption plénière

១៦៩. **ស្ម័គ្រ**

Eng. acceptance
Fr. acception

ផ្សេងទៀត។ ឧ. ស្រែក្រោមមានសេវភាព ខាងទទួលទឹកពីស្រែលើ។
ស្រែក្រោមហៅថា ស្រែបម្រើ ហើយស្រែលើហៅថា ស្រែប្រើ។

១-ស្ថាប័នដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តកិច្ចការរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ មានន័យថា ស្ថាប័នសាធារណៈ ដែលច្បាប់
ការងារប្រគល់អំណាចឱ្យ។

ការសុំកូន ដែលកូននោះអាចជាអនីតិជន ឬ នីតិជន ដោយមិនកាត់ផ្តាច់
ញាតិភាពពីឪពុកម្តាយបង្កើត ហើយការសុំនេះត្រូវសម្រេចដោយតុលាការ។

ការសុំអនីតិជន ដែលមានអាយុក្រោម៨ឆ្នាំយកធ្វើជាកូនសុំ ដោយបញ្ចប់
ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើត ហើយការសុំនេះ
ត្រូវសម្រេចដោយតុលាការ។

ការសុំដែងឆន្ទៈ ដែលបុគ្គលម្នាក់បានបញ្ចេញការយល់ព្រមរបស់ខ្លួន
ចំពោះសំណើដែលបុគ្គលដទៃបានស្នើមកខ្លួនដើម្បីបង្កើតកិច្ចសន្យា។

ប

១៧០. **ហានិភ័យ**
Eng. risk
Fr. risque
១៧១. **ហិតុបត្ថម្ភ**
Eng. partial guardianship / curatorship
Fr. curatelle
១៧២. **ហិតុបត្ថម្ភកៈ**
Eng. curator
Fr. curateur
១៧៣. **ហ៊ីប៉ូតែក**
Eng. hypothec
Fr. hypothèque
១៧៤. **ហ៊ីប៉ូតែកធានាបំណុល
អណ្តែត**
Eng. hypothec for floating debt
Fr. hypothèque garantissant la dette flottante
- ការប្រថុយនឹងការខូចខាត ឬការបាត់បង់ ។
- ការគ្រប់គ្រងលើជនដែលមានសមត្ថភាពតិចតួចពេកក្នុងការយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ហាស្មារតី ។
- ជនដែលតុលាការចាត់តាំងឱ្យអនុវត្តហិតុបត្ថម្ភ (ម.ព. ហិតុបត្ថម្ភ) ។
- សិទ្ធិប្រតិភោគប្រត្យក្សមួយប្រភេទ ។ ហ៊ីប៉ូតែក ផ្តល់ឱ្យម្ចាស់បំណុលនូវសិទ្ធិទទួលបានការសង ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលរបស់ខ្លួន ដោយមានអាទិភាពជាងម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀត ចំពោះអចលនវត្ថុដែលបានដាក់ជាប្រតិភោគនៃកាតព្វកិច្ច ដោយកូនបំណុល ឬតតិយជនដោយមិនផ្ទេរការកាន់កាប់ ។
- ហ៊ីប៉ូតែកមួយប្រភេទ ដែលអាចបង្កើតដើម្បីធានាកាតព្វកិច្ចមិនកំណត់ដែលកើតមានឡើង រវាងម្ចាស់បំណុល និងកូនបំណុល ដោយសារការជួញដូរជានិរន្តរ៍ ដែលមានប្រភេទជាកំណត់ក្នុងកម្រិតនៃចំនួនអតិបរមា ។

១៧៥. **អង្គហេតុ**
Eng. fact
Fr. fait
១៧៦. **អចលនវត្ថុ**
Eng. immovable / real estate
Fr. immeuble
១៧៧. **អថ្នកប្រទាន**
Eng. testamentary gift
Fr. legs
១៧៨. **អថ្នកប្រទានមានកំណត់**
Eng. specific testamentary gift
Fr. legs à titre particulier
១៧៩. **អថ្នកប្រទានសកល**
Eng. residuary testamentary gift / universal testamentary gift
Fr. legs à titre universel / legs universel
១៨០. **អថ្នកប្រទាន**
Eng. testamentary donee
Fr. légataire
១៨១. **អថ្នកប្រទាន**
Eng. impending danger
Fr. danger imminent
១៨២. **អម្បាលភាព**
Eng. indivisible joint-ownership
Fr. mitoyenneté
១៨៣. **អនាមិកភាព**
Eng. emancipation
Fr. émancipation
- រឿងហេតុ ដែលកើតឡើងនាំឱ្យមានបច្ច័យគតិយុត្ត ជាកំណត់ ។
- ដីធ្លី និងវត្ថុជាប់នៅនឹងដី ហើយមិនអាចផ្លាស់ប្តូរ ទីកន្លែងបានដូចជា អាគារ សំណង់ ដំណាំរុក្ខជាតិ ។ល ។
- សិទ្ធិប្រត្យក្ស ឬសិទ្ធិភណ្ឌិកលើអចលនវត្ថុ និង ចលនវត្ថុទាំងឡាយ ដែលច្បាប់បានកំណត់ថា ជាអចលនវត្ថុ ។
- ប្រទានកម្មដែលម្ចាស់បណ្តាំធ្វើទៅឱ្យមនុស្សម្នាក់ ឬច្រើននាក់នូវទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ខ្លួនតាមរយៈមតកសាសន៍ ។
- ប្រទានកម្ម ដែលកំណត់ទ្រព្យសម្បត្តិជាក់លាក់ ទៅឱ្យមនុស្សម្នាក់ ឬច្រើន នាក់ តាមរយៈមតកសាសន៍ ។
- ប្រទានកម្ម ដែលម្ចាស់បណ្តាំធ្វើទៅឱ្យមនុស្សម្នាក់ ឬច្រើននាក់នូវទ្រព្យសម្បត្តិ ទាំងអស់ ឬមួយផ្នែក ដែលកំណត់ទៅតាមភាគតាមរយៈ មតកសាសន៍ ។
- បុគ្គលដែលបានទទួលអថ្នកប្រទាន ។
- គ្រោះថ្នាក់ ដែលហៀបនឹងកើតឡើងយ៉ាងពិតប្រាកដ ។
- ស្ថានភាពនៃជន ដែលមានកម្មសិទ្ធិលើដីជាប់គ្នា មានកម្មសិទ្ធិរួម ដោយមាន ភាពអវិភាគលើជញ្ជាំង ឬកំពែងដូចជា ស្នាមភ្លោះ ភ្លឺ របងជាអាទិ៍ ដែល នៅត្រង់ព្រំខ័ណ្ឌដី ឬអាគារលើដីនោះ ។
- ស្ថានភាពមួយ ដែលផ្តល់ឱ្យអនីតិជនបានរួចផុត ពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ឬរួចផុតពីអំណាចមេបា ហើយមានសមត្ថភាពដូចនីតិជនដែរ ។

១៨៤. អត្រានុកូលដ្ឋាន Eng. civil status Fr. état-civil	ចំណងរួមភ្ជាប់សញ្ជាតិទៅនឹងរដ្ឋ និងឋានៈនៅក្នុងគ្រួសារ ហើយដែលបង្កើតឱ្យមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ។ ឧ. លិខិតអត្រានុកូលដ្ឋានរួមមាន សំបុត្រកំណើត សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ សំបុត្រមរណភាព ។
១៨៥. អធិកលាភ Eng. added value Fr. la plus-value	តម្លៃលើសនៃទ្រព្យណាមួយពីតម្លៃមុន ។
១៨៦. អធិការ Eng. inspector Fr. inspecteur	តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា បុគ្គលដែលតុលាការជ្រើសតាំង តាមការទាមទាររបស់អភិបាល ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលជាវិភាគទានក្រៅពីប្រាក់ ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលបុគ្គលណាម្នាក់ បានសន្យានៅក្នុងលក្ខន្តិកៈនៃការបង្កើតនីតិបុគ្គល ថានឹងធ្វើអនុប្បទានទៅឱ្យនីតិបុគ្គលនោះ ក្រោយពីការបង្កើតនីតិបុគ្គល ។
១៨៧. អនីតិជន Eng. minor Fr. mineur	ជន ដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុតាមច្បាប់កំណត់ ឬ ជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ។
១៨៨. អនុតំណាង Eng. secondary representative Fr. sous-représentant	អ្នកដែលជ្រើសតាំងឡើង ដោយអ្នកតំណាង ហើយដែលមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ ដូចអ្នកតំណាងដែរ ។
១៨៩. អនុប្បទាន Eng. transfer / assignment Fr. cession	ការផ្ទេរសិទ្ធិ ឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ដែលជាអនុប្បទាយិទៅឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀតដែលជាអនុប្បទានិក ។ ឧ. អនុប្បទានភាគហ៊ុន (ការលក់ភាគហ៊ុន) ។
១៩០. អភ័ព្វបុគ្គល Eng. person disqualified for succession Fr. indigne	បុគ្គលដែលពុំអាចក្លាយជាសន្តតិជន ឬពុំអាចទទួលទ្រព្យសម្បត្តិតាមមតកសាសន៍បាន ។
១៩១. អភិបាល Eng. manager / management Fr. gérant / gestion	១-អ្នកគ្រប់គ្រង ការគ្រប់គ្រង ។ ២-តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា អង្គភាពមួយដើម្បីអនុវត្តកិច្ចការរបស់នីតិបុគ្គល ។
១៩២. អយ្យការ Eng. public prosecution / prosecution departement Fr. parquet / ministère public	ស្ថាប័ន ដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា និងការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ។

១៩៣. អវិភាគីយ៍ Eng. indivisible Fr. indivisible	ដែលមិនអាចបំបែកបាន ។
១៩៤. អសាធិធម៌ Eng. insolvent Fr. insolvable	ដែលគ្មានលទ្ធភាពសងបំណុលទាំងអស់បាន ។
១៩៥. អហេតុកផល (សេចក្តីចម្រើនដោយ ឥតហេតុ) Eng. unjust enrichment Fr. enrichissement sans cause	ការទទួលបានផលប្រយោជន៍ដោយសារទ្រព្យសម្បត្តិ ឬពលកម្មរបស់អ្នកដទៃ ដោយគ្មានមូលហេតុ តាមផ្លូវច្បាប់ ហើយធ្វើឱ្យកើតមានការបាត់បង់ ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃដោយសារការទទួលបានផលនោះ ។
១៩៦. អាជ្ញាយុកាល Eng. prescription Fr. prescription	អំឡុងពេលមួយ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។ ការកន្លងហួសនៃអំឡុងពេល នេះ បង្កើតឱ្យមានអានុភាពនៃលទ្ធកម្ម ឬការរលត់សិទ្ធិណាមួយ ។
១៩៧. អាណត្តិ Eng. mandate Fr. mandat	កិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីម្ខាង ហៅថា អាណត្តិទាយកប្រគល់សិទ្ធិអំណាច ទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ហៅថា អាណត្តិគាហកធ្វើការចាត់ចែងកិច្ចការ ដើម្បីអាណត្តិទាយក ។
១៩៨. អាណាព្យាបាល Eng. guardianship Fr. tutelle	ការគ្រប់គ្រង បីបាច់ថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិ រូបកាយ របស់អនីតិជន ដែលគ្មាន អ្នកអនុវត្តអំណាចមេបា ឬរបស់អសមត្ថជន ។
១៩៩. អាទិភាព Eng. priority Fr. priorité	ភាពខាងដើម ភាពដំបូង ការផ្តល់ប្រៀបឱ្យមុនគេ ។
២០០. អានុភាព Eng. effect Fr. effet	ផលគតិយុត្ត ដែលកើតចេញពីលិខិតគតិយុត្ត ដូចជា កិច្ចសន្យា ច្បាប់ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាល ។ល។
២០១. អានុភាពប្រតិសកម្ម Eng. retroactive effect Fr. effet rétroactif	១-ឥទ្ធិពលទៅលើសកម្មភាពពីអតីតកាល ដោយសកម្មភាពស្របតាម លក្ខខណ្ឌគតិយុត្ត ។ ២-អានុភាពនៃលក្ខខណ្ឌគតិយុត្ត ដែលមានទៅលើសកម្មភាពពីអតីតកាល ។
២០២. អាហារកាតព្វកិច្ច Eng. alimentary obligation Fr. obligation alimentaire	កិច្ច ដែលត្រូវតែបំពេញតាមច្បាប់ ឬតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលតម្រូវឱ្យបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ផ្តល់នូវប្រាក់ ឬទ្រព្យដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ ជីវភាពរស់នៅដល់បុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលមានទំនាក់ទំនងព្យាបាលនឹងគ្នា ។
២០៣. អំណាចមេបា Eng. parental power Fr. autorité parentale	សិទ្ធិ និងករណីកិច្ចក្នុងការបីបាច់ថែរក្សាកូន ដែលជាអនីតិជន និងគ្រប់គ្រង លើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ។

២០៤. **អំពើអនីត្យានុកូល**

Eng. tort

Fr. délit civil /

acte dommageable

extra-contractuel

អំពើ ដែលបំពានដោយខុសច្បាប់លើសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍អ្នកដទៃ

ដោយកំហុសចេតនា ឬ អចេតនា ។

ខ ង

២០៥. ឧបកម្មសិទ្ធិអវិភាគ

Eng. quasi-indivisible
property
Fr. quasi-indivision

ស្ថានភាពដែលបុគ្គលច្រើននាក់មានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដែលក្រៅពីកម្មសិទ្ធិ ។

ឧ. ផលុបភោគ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យនៅ សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍ជាអាទិ៍
របស់បុគ្គលច្រើននាក់ ។

២០៦. ឧបភោគីនៃសិទ្ធិលើបំណុល

Eng. quasi-holder of claim
Fr. créancier apparent

អ្នក ដែលមិនមែនជាម្ចាស់បំណុល តែមើលទៅ ហាក់ដូចជាម្ចាស់បំណុល ។

២០៧. ឧបាគមន៍

Eng. accession
Fr. accession

លទ្ធកម្មសិទ្ធិលើវត្ថុដោយសារជាប់គ្នា ការលាយច្របល់គ្នា ឬការកែច្នៃវត្ថុ ។

២០៨. ឧបាទេសកម្ម

Eng. subrogation
Fr. subrogation

ឋានៈមួយ ដែលបុគ្គលម្នាក់ទទួលជំនួសបុគ្គលណាមួយតាមផ្លូវច្បាប់ (ឧបា-
ទេសកម្មអាចសំដៅ ទៅលើវត្ថុផងដែរ) ។

២០៩. ឧបាទេសិក

Eng. subrogee
Fr. subrogé

ជន ដែលទទួលស្តង់សិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ ឬទទួលស្តង់ការទាមទាររបស់បុគ្គល
ម្នាក់ទៀតតាមរយៈឧបាទេសកម្ម ។

២១០. ឯកច្ឆ័ន្ទ

Eng. unanimous
Fr. unanime

ដែលមានការយល់ព្រមទាំងអស់គ្នា ។

២១១. ឯកសិទ្ធិ

Eng. privilege
Fr. privilège

សិទ្ធិ ដែលទទួលបាននូវការសងពីទ្រព្យដែលជាកម្មវត្ថុនៃឯកសិទ្ធិ ដោយ
មានអាទិភាពជាងម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀត ។

សង្គ្រាមក្រុង

នីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ក

១. កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង

Eng. Subject-matter of
litigation / aim of the
complaint

Fr. Object de la demande en
justice

គោលបំណង នៃការទាមទាររបស់អ្នកប្តឹង។ គ្រប់បណ្តឹងតាមផ្លូវតុលាការ
ទាមទារឱ្យមានកម្មវត្ថុច្បាស់លាស់។ កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងអាចនាំឱ្យដឹងអំពី
សញ្ញាណនៃបណ្តឹងបាន។

២. កាតព្វកិច្ច

Eng. obligation
Fr. obligation

ចំណងតាមផ្លូវច្បាប់ ដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ដោយឱ្យបុគ្គលម្នាក់ដែលបាន
កំណត់ហៅថា “កូនបំណុល” មានករណីយកិច្ចមួយចំនួនចំពោះបុគ្គល
ម្នាក់ទៀត ដែលបានកំណត់ហៅថា “ម្ចាស់បំណុល”។

៣. ការកោះហៅ

Eng. summon
Fr. convocation

ការបង្គាប់របស់តុលាការ ដែលតម្រូវឱ្យបុគ្គលណាមួយ ត្រូវតែមកបង្ហាញខ្លួន
នៅតុលាការតាមការបរិច្ឆេទ ដែលបានកំណត់។ ការកោះហៅអាចធ្វើតាមវិធី
បញ្ជូនដីកាកោះ ឬដោយជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទ។

៤. ការចាត់ចែងបណ្តោះអាសន្ន

Eng. provisional disposition
Fr. mise en disposition
provisoire

ប្រភេទមួយនៃការចាត់ចែងរក្សាការពារ ដើម្បីធានាសិទ្ធិលើបំណុល ដែល
គ្មានគោលបំណងសងជាប្រាក់។ ការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នមានពីរ
ប្រភេទ គឺការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះវត្ថុ និងជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និង
ការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន ដែលកំណត់ឋានៈជាបណ្តោះអាសន្ន។

៥. ការចាត់ចែងរក្សាការពារ

Eng. preservative relief
Fr. mesures conservatoires

វិធានការ ដែលតុលាការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នតាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គល
ណាមួយ ដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់បុគ្គលនោះ។
ការចាត់ចែងរក្សាការពារមានបីប្រភេទគឺ ការរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន
ការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន ចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និង
ការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលកំណត់ឋានៈ(ស្ថានភាព)ជាបណ្តោះអាសន្ន។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៦. ការចូលរួមជួបអន្តរាគមន៍ Eng. intervention Fr. intervention	នីតិវិធី ដែលអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនដែលមានទំនាក់ទំនងនិងមានផលប្រយោជន៍តាមផ្លូវច្បាប់ចូលរួមក្នុងបណ្តឹងដើម្បីជួយភាគីណាមួយក្នុងគោលបំណងការពារផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។
៧. ការចុះបញ្ជី Eng. registration Fr. enregistrement	ការកត់ត្រាចូលក្នុងបញ្ជីផ្លូវការ។
៨. ការជំនុំជម្រះក្តីលើកទី១ Eng. judgement of first instance Fr. judgement en premier ressort	ការជំនុំជម្រះ ដែលបើកផ្លូវឧទ្ធរណ៍។
៩. ការជំនុំជម្រះសាជាថ្មី Eng. rehearing / retrial Fr. révision du procès	ការជំនុំជម្រះសាឡើងវិញតាមការប្តឹងទាមទារចំពោះសាលក្រម ឬសាលដីកាស្ថាពរដោយមូលហេតុថា នីតិវិធីនៃសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនោះមានកង្វះខាត ឬមិនប្រក្រតី។
១០. ការទទួលបន្តនូវនីតិវិធីនៃបណ្តឹង Eng. revival of litigation proceedings Fr. reprise d'instance	ដំណើរការនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ដោយអ្នកទទួលបន្តដែលមានលក្ខណសម្បត្តិបន្ទាប់ពីមានការផ្អាក ឬព្យួរនីតិវិធីនៃបណ្តឹង។
១១. ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ Eng. oral argument Fr. débat oral / plaidoirie	ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ សំដៅលើការបង្ហាញអំពីមធ្យោបាយតទល់ ឬការពារខ្លួនអំពីអង្គសេចក្តីដោយផ្ទាល់មាត់ ធ្វើឡើងដោយភាគីនៅចំពោះមុខតុលាការ ក្នុងសវនាការសាធារណៈ។ ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ជានីតិវិធីចាំបាច់ដែលត្រូវតែធ្វើមុននឹងតុលាការសម្រេចសេចក្តីដោយចេញសាលក្រម។
១២. ការបង្អង់នីតិវិធីបណ្តឹង Eng. suspension of the litigation proceedings Fr. suspension du pores / suspension de l'instance	ការតម្កល់មួយអន្លើនូវនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ដោយសារមានមូលហេតុមួយចំនួនដូចជា សង្គ្រាម គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌដែលដែលបង្អង់រឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីជាដើម។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៣. ការផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះ
លើបណ្តឹង

Eng. aid in litigation
Fr. dispense des frais de
justice

វិធានការអនុគ្រោះ ដែលតុលាការអនុញ្ញាតដោយដីកាឱ្យពន្យារពេលបង់ ឬ
អនុគ្រោះមិនបាច់ឱ្យបង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលពុំ
មានលទ្ធភាពបង់។

១៤. ការផ្ទុកផ្ទាក់ឱ្យចុះបញ្ជី

Eng. instrument of
registration
Fr. charge d'enregistrement

ការប្រគល់ភារកិច្ច និងការតម្រូវឱ្យចុះបញ្ជី។

១៥. ការផ្សះផ្សា

Eng. conciliation
Fr. conciliation

ការសម្រុះសម្រួលគូភាគីឱ្យសះសានិងគ្នា។

១៦. ការផ្អាកនីតិវិធីនៃបណ្តឹង

Eng. interruption of the
proceedings
Fr. interruption de
l'instance / interruption
du procès

ការព្យួរមួយគ្រាសិននូវនីតិវិធី នៃបណ្តឹងដោយសារ មានហេតុការណ៍
មួយចំនួនដូចជា មរណភាព ការបាត់បង់សមត្ថភាពរបស់ភាគីជាអាទិ៍ ក្នុង
គោលបំណងធានាសិទ្ធិរបស់ភាគីចំពោះនីតិវិធី។

១៧. កាតលក់ដោយបង្ខំ

Eng. compulsory sale
Fr. ventre force

វិធាន ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងនីតិវិធី នៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដើម្បីលក់វត្ថុដែល
រឹបអូសយកប្រាក់ទៅសងបំណុល តាមលិខិតអនុវត្ត សាលក្រម
សាលដីកា លិខិតយថាភូត របស់សារការីជាអាទិ៍ (ម.ព ការអនុវត្តដោយបង្ខំ
និងលិខិតអនុវត្ត)។ ការលក់ដោយបង្ខំត្រូវសម្រេច ដោយដីកាសម្រេចរបស់
តុលាការអនុវត្តតាមពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុល ក្នុងករណីដែលមានលក្ខណៈ
ត្រឹមត្រូវ ដើម្បីទទួលស្គាល់ពាក្យសុំនោះ។

១៨. ការលក់សរុប

Eng. sale as a whole
Fr. vente ar total

វិធាន នៃការលក់អចលនវត្ថុដែលរឹបអូស។ វិធានការនេះប្រើប្រាស់ ក្នុងនីតិវិធី
អនុវត្តដោយបង្ខំ សម្រាប់ការលក់ឱ្យស្រេចតែម្តងនូវអចលនវត្ថុរឹបអូស
ដែលមានច្រើនក្នុងគោលបំណងលក់ឱ្យបានថ្លៃខ្ពស់ ដើម្បីជាផលប្រយោជ
ន៍ដល់ម្ចាស់បំណុលផង និងកូនបំណុលផង។

១៩. ការលក់ឡាយឡុង

Eng. auction sale
Fr. vente aux enchères

ការលក់ដោយដេញថ្លៃនូវវត្ថុ ដែលរឹបអូស។ តាមរយៈការលក់នេះ បុគ្គល
គ្រប់រូបអាចក្លាយជាលក្ខន្តិកនៃវត្ថុ ដែលដាក់លក់ឡាយឡុង កាលណាគេ
បានឱ្យថ្លៃខ្ពស់ជាងគេ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទនៃការលក់ឡាយឡុង។ នៅក្នុងក្រម

សន្តានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

នីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ការលក់ឡាយឡុងអាចធ្វើឡើងដោយស្រោមសំបុត្រ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់។

២០. ការអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន

Eng. provisional execution
Fr. exécution provisoire

មធ្យោបាយមួយ ដែលតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យដើមចោទ ដែលឈ្នះក្តីអាចទទួលបានឆាប់រហ័សប្រយោជន៍លើទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលសន្មតថាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទោះបីជាសាលក្រម ឬសាលដីកាពុំទាន់ចូលជាស្ថាពរក៏ដោយ។

២១. ការអនុវត្តជំនួស

Eng. substituted execution
Fr. exécution par substitution

វិធានការនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលតុលាការអនុវត្តចេញដីកាសម្រេច អនុវត្តឱ្យតតិយជនបំពេញសកម្មភាពជំនួសកូនបំណុលដោយ ប្រើសោហ៊ុយរបស់កូនបំណុល តាមពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុល។

២២. ការអនុវត្តដោយបង្ខំ

Eng. compulsory execution
Fr. exécution forcée

នីតិវិធីមួយ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារសិទ្ធិប្រតិបត្តិ ដែលបានកំណត់ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឬច្បាប់ផ្សេងទៀតធ្វើការទាមទារឱ្យសម្រេចសិទ្ធិនោះ ដោយការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវធ្វើឡើងដោយតុលាការអនុវត្ត ឬ ដោយអាជ្ញាសាលា។

២៣. កិច្ចសន្យា

Eng. contract
Fr. contrat

កិរិយា ដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈត្រូវគ្នាព្រមបង្កើត កែប្រែ ឬ រំលត់នូវកាតព្វកិច្ច។

២៤. កិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម

Eng. arbitration agreement
Fr. compromis d'arbitrage /
contrat d'arbitrage

ការព្រមព្រៀងដែលគូភាគី សម្រេចយកវិវាទរបស់ខ្លួនទៅដោះស្រាយតាមផ្លូវមជ្ឈត្តកម្ម(ម.ព. មជ្ឈត្តករ និងអាជ្ញាកណ្តាល)។

២៥. កូនបំណុលទី៣

Eng. third party obligor-debtor
Fr. tiers débiteur

កូនបំណុលនៃសិទ្ធិលើបំណុល ដែលនឹងត្រូវរឹបអូសក្នុងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។

២៦. កូនបំណុលនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ

Eng. debtor in compulsory execution / obligor of compulsory execution
Fr. débiteur de l'exécution forcée

បុគ្គល ដែលទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ (ម.ព. ការអនុវត្តដោយបង្ខំ)។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

២៧. កោសលវិច័យ

Eng. expert testimony

Fr. expertise

-ប្រតិបត្តិការសម្របសម្រួលជំនាញដូចជា គ្រូពេទ្យលេខនាករ (អ្នកជំនាញខាងអក្សរសរសេរដៃ) ជាអាទិ៍ ដែលតុលាការបានចាត់តាំង ដើម្បីពិនិត្យពិចារណាមួយក្នុងគោលបំណងបំភ្លឺតុលាការ។

-នីតិវិធីមួយដែលតាមនោះ ចៅក្រមសុំឱ្យអ្នកឯកទេស បំភ្លឺអំពីចំណុចសំខាន់ខ្លះៗនៃរឿងក្តីណាមួយ ដែលទាមទារឱ្យអ្នកឯកទេសផ្តល់មតិដើម្បីបង្ក្រាបទៅលើបទពិសោធន៍ និង ជំនាញរបស់ចៅក្រមក្នុងការកាត់សេចក្តី។

២៨. កំណត់ហេតុស្តីពីការសះជា

Eng. protocol / record of compromise settlement

Fr. accord sur le règlement amiable / procès verbal de conciliation

លិខិតដែលកត់ត្រាអំពីលទ្ធផលនៃការផ្សះផ្សា ដែលភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នា និងនាំឱ្យមានការបញ្ចប់រឿងក្តី។ កំណត់ហេតុស្តីពីការសះជាមានអានុភាពដូចគ្នានឹងសាលក្រមស្ថាពរដែរ។

២៩. ក្បួនវិធីសាសនា

Eng. rite or ritual

Fr. reite ou rituel

ក្បួនតម្រូវអំពីប្រពៃនី ទំនៀមទម្លាប់ ឬបែបបទ ឬពិធីសក្ការៈបូជាក្នុងសាសនា ឬជំនឿណាមួយ។

៣០. ក្រឡាបញ្ជី

Eng. clerk of court

Fr. greffier

មន្ត្រីតុលាការ ដែលបំពេញមុខងារធានានូវដំណើរការ នៃលេខាធិការដ្ឋានរបស់យុត្តាធិការ។ ក្រឡាបញ្ជីមានតួនាទីច្រើនយ៉ាង តែគេអាចប្រមូលផ្តុំជាពីរប្រភេទគឺ៖

១-ក្នុងឋានៈជាជំនួយការរបស់តុលាការ ក្រឡាបញ្ជីជួយការងារចៅក្រម និងចូលរួមក្នុងគ្រប់កិច្ចនៃនីតិវិធី។

២-ក្នុងឋានៈជាអ្នកថែរក្សាឯកសារ ក្រឡាបញ្ជីជាអ្នកគ្រប់គ្រងថែរក្សាឯកសាររបស់យុត្តាធិការ និងផ្តល់នូវសម្រង់ ឬឯកសារចម្លងនានា។

៣១. ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

Eng. panel of judges

Fr. formation de jugement

ក្រុមចៅក្រម ដែលជំនុំជម្រះរឿងក្តីណាមួយនៅតាមសាលាជម្រះក្តី។

ខ. ជាគោលការណ៍ ការជម្រះក្តីនៅសាលាខេត្តរាជធានីត្រូវធ្វើឡើង ដោយក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ដែលមានចៅក្រម៣នាក់។

ក ប ណ

៣២. គោលការណ៍ចំពោះមុខ

Eng. principle of contradiction
Fr. principe du contradictoire

១-សិទ្ធិ ជាមូលដ្ឋានរបស់ភាគីក្នុងការចូលរួមនៅគ្រប់ដំណើរការនៃនីតិវិធី មានជាអាទិ៍ ការបង្ហាញដល់តុលាការនូវឯកសារភស្តុតាងរបស់ភាគីម្ខាង ដែលតុលាការត្រូវតែជូនដំណឹងដល់ភាគីម្ខាងទៀត ដើម្បីយកមកជជែក តទល់គ្នានៅពេលសវនាការ។

២-គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន នៃដំណើរការរបស់តុលាការ ដែលទាមទារឱ្យ មានការជម្រះក្តីដោយធ្វើការកោះហៅ និងសាកសួរជាចាំបាច់។ ក្នុងករណី ណាក៏ដោយ តុលាការត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខនៅគ្រប់កាលៈ ទេសៈ។

៣៣. ប្រឆាំងម្តាយ

Eng. defendant
Fr. défendeur / défenderesse

បុគ្គល ដែលត្រូវបានភាគីម្ខាងទៀត (ដើមចោទ) ប្តឹងទៅតុលាការក្នុងរឿងក្តី រដ្ឋប្បវេណី (ម.ព. ដើមចោទ)។

៣៤. ចៅក្រមដែលទទួលបានការ ប្រគល់សិទ្ធិ

Eng. assigned non-panel member judge
Fr. juge délégué

ចៅក្រម ដែលត្រូវស្ថិតនៅក្នុងតុលាការណាមួយដែលទទួលបានផ្ទេរសិទ្ធិ ពី តុលាការផ្សេងៗទៀតក្នុងការអធិប្បវេណីក្នុងនាមតុលាការ ដែលបានផ្ទេរសិទ្ធិ នោះ។ ខ. តុលាការក្រុងភ្នំពេញ ផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យចៅក្រមនៅតុលាការខេត្ត បន្ទាយមានជ័យ សាកសួរសាក្សីដែលមានទីលំនៅ នៅខេត្តបន្ទាយមាន ជ័យនោះ។

៣៥. ចៅក្រមដែលទទួលបានបញ្ជា

Eng. assigned panel member judge
Fr. juge désigné / juge commis par la formation fu jugement

ចៅក្រមជាសមាជិក នៃក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះដែលទទួលបានភារកិច្ចពីប្រធាន ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ដើម្បីបំពេញកិច្ចការអធិប្បវេណី ក្នុងនាមក្រុមប្រឹក្សា ជំនុំជម្រះនោះ។

ខ. តុលាការអាចឱ្យចៅក្រមទទួលបានបញ្ជា ធ្វើការសាកសួរសាក្សីចាស់ជរា មានជម្ងឺដែលមិនអាចចូលខ្លួនមកបំភ្លឺតុលាការបាន។

៣៦. ចំណុចវិវាទ

Eng. issues of litigation
Fr. question litigieuse / point en litige

ចំណុចនៃទំនាស់ដែលត្រូវបំភ្លឺ ដើម្បីចេញសាលក្រម។ ចំណុចវិវាទអាចជា ចំណុចវិវាទលើអង្គហេតុ ឬ ចំណុច វិវាទលើអង្គច្បាប់។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៣៧. អន្តានុសិទ្ធិ

Eng. on court's own
authority (mere motion
ex mer motu)/
discretion

Fr. pouvoir discrétionnaire

១-អំណាច ដែលច្បាប់ប្រគល់ដល់ចៅក្រមឱ្យរើសយកមធ្យោបាយណាមួយ
តាមការវាយតម្លៃរបស់ខ្លួនមកដោះស្រាយបញ្ហាណាមួយ។
២-អំណាចរបស់ចៅក្រមក្នុងការធ្វើសកម្មភាពក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ដោយ
មិនបាច់មានពាក្យសុំរបស់ភាគី។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ជ ញ

៣៨. ជននៅក្រោមហត្ថបត្តម្ភ

Eng. person under \
curatorship

Fr. personne placée sous
curatelle

ជន ដែលមានសមត្ថភាពតិចតួចក្នុងការយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផល
តាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី
ហើយត្រូវបានតុលាការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការថែទាំដោយហត្ថបត្តម្ភ។

៣៩. ជននៅក្រោមអាណាព្យា
បាលទូទៅ

Eng. adult under
guardianship

Fr. majeur sous tutelle

នីតិជនដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យ
អំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់ នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនជានិរន្តរ៍ដោយសារមាន
វិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ហើយត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោម
អាណាព្យាបាលទូទៅ។

៤០. ជនលេខ

Eng. stenography

Fr. sténographie

ការសរសេររហ័ស វិធីប្រើសញ្ញា ឬគំនូសសម្រាប់កត់ត្រា ឬសរសេរឱ្យបាន
រហ័សតាមទាន់សំដីដែលគេបាននិយាយ។

៤១. ញាតិពន្ធុ

Eng. relatives by affinity

Fr. alliance

ចំណងគតិយុត្តរវាងសហព័ន្ធម្ខាង និងញាតិលោហិតរបស់សហព័ន្ធម្ខាង
ទៀត។

ខ. ឪពុកម្តាយភ្នែក និងកូនប្រសា បងប្អូនប្អូន (ខាងប្តី ឬខាងប្រពន្ធ) ។ល។

៤២. ញាតិលោហិត

Eng. relatives by blood/
consanguinity

Fr. parenté

ញាតិដែលមានឈាមដ៏ជាមួយគ្នា ដូចជា ឪពុក និងកូន ឬម្តាយ និងកូន
ជាដើម។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ន

៨៣. នីកាកោះ

Eng. summon

Fr. citation

លិខិតបង្គាប់របស់តុលាការ ដែលតម្រូវឱ្យបុគ្គលណាមួយ ត្រូវតែមក
បង្ហាញខ្លួននៅតុលាការតាមកាលបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់។

៨៤. នីកាសម្រេច

Eng. ruling

Fr. ordonnance

ការសម្រេចសេចក្តីដែលតុលាការ ឬចៅក្រមអាចធ្វើដោយមិនចាំបាច់
ឆ្លងកាត់តាមការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ហើយមិនមែនជាសាល
ក្រមទេ។

៨៥. នើមចោទ

Eng. plaintiff

Fr. demandeur /
demanderesse

ភាគី ដែលផ្តើមដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ក ខ

៤៦. តក្កកម្ម

Eng. invention

Fr. invention

ការបង្កើតអ្វីមួយថ្មីមុនអ្នកទាំងឡាយ។

៤៧. តតិយជន

Eng. third party

Fr. tiers

ជនទីបី ឬជន ដែលមិនមែនជាភាគីនៅក្នុងទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត។ ជន ដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី។

៤៨. តម្លៃលក់អប្បបរមា

Eng. minimum sale price

Fr. prix minimal de vente

តម្លៃ ដែលកំណត់ដោយអ្នកវាយតម្លៃសម្រាប់ជាមូលដ្ឋាននៃការដេញថ្លៃ ក្នុងការលក់ដោយបង្ខំ។

៤៩. តាវកាលិក

Eng. prestation /
Performance

Fr. prestation

វត្ថុ ឬសកម្មភាព ដែលជាទីតាំង (ឬជាកម្មវត្ថុ) នៃកាតព្វកិច្ច។

ខ. តាវកាលិករបស់អ្នកទិញ គឺបង់ថ្លៃទៅឱ្យអ្នកលក់ ឯតាវកាលិករបស់អ្នកលក់ គឺប្រគល់វត្ថុទៅឱ្យអ្នកទិញ។

ខ. ស្រប ដែលជនម្នាក់ខ្ចីពីជនម្នាក់ទៀតហៅថា តាវកាលិកនៃការខ្ចី។

៥០. តុលាការ

Eng. court

Fr. juridiction / tribunal

ស្ថាប័នសាធារណៈ ដែលមានអំណាចវិនិច្ឆ័យសេចក្តីលើរឿងក្តី។

៥១. តុលាការកំពូល

Eng. supreme court

Fr. cour suprême

តុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុត ដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខជាអាទិ៍។

៥២. តុលាការជាន់ខ្ពស់

Eng. higher court

Fr. juridiction supérieure

តុលាការ ដែលមានអំណាចវិនិច្ឆ័យលើបណ្តឹងឧបាស្រ័យដែលមិនសុចចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការជាន់ទាប។

៥៣. តុលាការដើម

Eng. jurisdiction whose
decision being subject to
appeal

Fr. juridiction dont la

décision faisant l'objet d'un
recours

តុលាការដែលចេញសាលដីការដើម ឬសាលក្រមដើមដែលជាប់បណ្តឹងឧបាស្រ័យ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៥៥. តុលាការមានសមត្ថកិច្ច	តុលាការដែលអាចទទួលបានស្របច្បាប់នូវពាក្យបណ្តឹង និងថ្លើយសេចក្តីលើរឿងក្តី ហើយចេញសាលក្រម ឬសាលដីកាបាន។
Eng. court having jurisdiction / competent court	
Fr. juridiction compétente	
៥៥. តុលាការអនុវត្ត	តុលាការដែលមានអំណាចចាត់ចែងការអនុវត្តដោយបំផ្លាញ។
Eng. execution court	
Fr. juridiction d'exécution	
៥៦. ទណ្ឌកម្ម	តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីវិធានការ ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះបុគ្គលណាមួយដែលមិនគោរពប្រតិបត្តិតាមបញ្ញត្តិច្បាប់។
Eng. sanction / punishment	
Fr. sanction	
៥៧. ទហនវត្ថុ (ឥន្ធនវត្ថុ)	វត្ថុសម្រាប់ដុត ឬបញ្ឆេះ ដូចជាធុរ្យង ឧស ឧស្ម័ន ប្រេងកាត. ...។
Eng. combustible	
Fr. combustible	
៥៨. ទីសំណាក់	ទីកន្លែង ដែលបុគ្គលម្នាក់ស្នាក់អាស្រ័យនៅជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈពេលជាកំណត់ណាមួយដែលមិនមែនជាទីលំនៅ។
Eng. residence	
Fr. résidence	ខ. ឈ្មោះ “ក” មានលំនៅឋាននៅខេត្តតាកែវ បានជួលផ្ទះនៅភ្នំពេញដើម្បីរៀន។ ផ្ទះនៅភ្នំពេញនេះហៅថា ទីសំណាក់។
៥៩. ទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត	ចំណងកើតឡើងរវាងបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់ តាមរយៈកិច្ចគតិយុត្ត ឬបញ្ញត្តិច្បាប់។
Eng. legal relationship	
Fr. rapports juridiques	

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ន

៦០. នីតិភាព Eng. non-existence Fr. inexistence	ភាវៈគ្មាន ឬភាពនៃអ្វីៗដែលមិនមាន។
៦១. នីតិបុគ្គល Eng. juridical person / legal person / artificial Fr. personne morale	ក្រុមមនុស្ស ឬមូលនិធិដែលមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ហើយជាម្ចាស់នៃសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ច។ ខ. សមាគម ក្រុមហ៊ុន ។ល។
៦២. នីតិវិធីដាស់តឿន Eng. demand procedure Fr. procédure de mise en demeure	នីតិវិធីពិសេសមួយនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលអាចទទួលបាននូវលិខិតអនុវត្ត។
៦៣. នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល Eng. preparatory procedure for oral argument Fr. préparation à la plaidoirie	ដំណាក់កាលមួយនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ដែលក្នុងនោះ តុលាការត្រូវរៀបចំសេចក្តីអះអាងរបស់គូភាគីដែលបំភ្លឺចំណុចវិវាទនៃរឿងក្តី និង រៀបចំភស្តុតាង ដែលទាក់ទងនឹងចំណុចវិវាទនៃរឿងក្តីនោះ។
៦៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តសិទ្ធិលើការបញ្ចាំដោយសង្ខេប Eng. summary procedure for enforcement of pledge Fr. procédure sommaire de réalisation du gage	វិធានការមួយនៃនីតិវិធីអនុវត្តដោយបង្ខំ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិលើការបញ្ចាំចលនវត្ថុដាក់ពាក្យសុំឱ្យសាលាដំបូង ដែលមានសមត្ថកិច្ចនៃទីកន្លែងដែលត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ចេញដីកាសម្រេច អនុញ្ញាតឱ្យយកវត្ថុបញ្ចាំនោះមកសងផ្ទាល់តែម្តង។
៦៥. នីតិវិធីសង្ខេប Eng. summary procedure Fr. procédure sommaire / procédure à jour fixe	នីតិវិធីមួយ សម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទឱ្យបានឆាប់រហ័ស ចំពោះរឿងក្តីដែលមានទីកប្រាក់តិច (ទីកប្រាក់តិចជាងមួយលានរៀល) ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៥

៦៦. បដិទាន

Eng. restitution

Fr. restitution

ការស្តារស្ថានភាពដើម ឬការប្រគល់ត្រឡប់វិញ (តាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ)។

ខ. ម្ចាស់បំណុលបានទទួលការប្រគល់វត្ថុ ឬការបង់ប្រាក់ ឬការប្រើប្រាស់ ឬការថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុ ដោយផ្អែកលើដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យម្ចាស់បំណុលបង្វិលសងវត្ថុ ដែលកូនបំណុលបានប្រគល់ ឬសងប្រាក់ ដែលកូនបំណុលបានបង់ ឬបង្វិលសងវត្ថុ ដែលម្ចាស់បំណុលបានបង់ ឬបង្វិលសងវត្ថុ ដែលម្ចាស់បំណុលកំពុងប្រើប្រាស់ ឬថែរក្សាគ្រប់គ្រងបានតាមពាក្យសុំរបស់កូនបំណុល។

៦៧. បណ្តឹងជាន់គ្នា

Eng. double suit

Fr. double action

បណ្តឹង ដែលមានកម្មវត្ថុដូចគ្នានឹងបណ្តឹង ដែលតុលាការកំពុងចាត់ការ។

៦៨. បណ្តឹងជំទាស់

Eng. appeal against court ruling

Fr. appel contre les ordonnances

បណ្តឹងឧបាស្រ័យមួយប្រភេទទៅតុលាការជាន់ខ្ពស់ (ដែលជាតុលាការនៃបណ្តឹងជំទាស់) ដើម្បីទាមទារ ឱ្យលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរដីកាសម្រេចដើម។

៦៩. បណ្តឹងដឹកចិត្ត

Eng. challenge of a judge clerk

Fr. récusation d'un magistrat ou d'un greffier

បណ្តឹង សុំមិនឱ្យចៅក្រម ឬក្រឡាបញ្ជីណាម្នាក់អនុវត្តមុខការរបស់ខ្លួន ក្នុងករណីមានកាលៈទេសៈ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការលម្អៀលរបស់ចៅក្រម ឬក្រឡាបញ្ជីនោះ។

៧០. បណ្តឹងតប

Eng. cross action / counter claim

Fr. demande reconventionnelle

បណ្តឹងសាត្រឡប់ របស់ចុងចម្លើយចំពោះដើមចោទ។ ជាទូទៅ ចុងចម្លើយអាចប្តឹងតបរហូតដល់ពេលចប់ការទាញហេតុផល ដោយផ្ទាល់មាត់បានលុះត្រាតែកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងតបនោះទាក់ទងនឹងការទាមទារ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងដើម ឬជាមធ្យោបាយការពារខ្លួនសម្រាប់បណ្តឹងដើម។

៧១. បណ្តឹងទាមទារប្រមូលបំណុល

Eng. action for collection

Fr. action en recouvrement

បណ្តឹងរបស់ម្ចាស់បំណុលដាក់ជូនទៅតុលាការទាមទារឱ្យកូនបំណុលទី៣ផ្តល់តាវកាចិក ដែលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិលើបំណុល ដែលត្រូវបានរឹបអូសក្នុងករណីដែលកូនបំណុលទី៣មិនព្រមសងតាមការប្រមូលបំណុលរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៧២. បណ្តឹងទាស់

Eng. Petition to set aside
default judgment

Fr. opposition

ផ្លូវតវ៉ា ដែលបើកសិទ្ធិឱ្យភាគីដែលមិនបានបង្ហាញខ្លួនតាមកាលបរិច្ឆេទ ប្តឹងទៅតុលាការដែលបានចេញសាលក្រមឱ្យលើកយកឡើងនេះមកចាត់ការឡើងវិញ តាមនីតិវិធីត្រឹមពេលវេលាមានកើតឡើង បន្ទាប់ពីបានទទួលសាលក្រមកំបាំងមុខ ដោយមានមូលហេតុមិនអាចព្យាករណ៍បាន ឬមានមូលហេតុមិនអាចចៀសវាងបាន។

៧៣. បណ្តឹងផាត់ចោល

Eng. challenge of expert

Fr. récusation d'un expert

ផ្លូវតវ៉ា ដែលបើកសិទ្ធិឱ្យភាគីប្តឹងផាត់ចោលមិនឱ្យអ្នកជំនាញណាមួយ ធ្វើកោសលវិច័យ ដោយមានមូលហេតុរារាំងសច្ចភាពនៃការធ្វើកោសលវិច័យ។

៧៤. បណ្តឹងសាទុក្ខ

Eng. appeal to the supreme
court

Fr. pourvoi en cassation

ប្រភេទមួយនៃបណ្តឹងឧបាស្រ័យទៅតុលាការកំពូល ចំពោះសាលដីកាចុងក្រោយ ដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះលើកទី២ ដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬសាលដីកាចុងក្រោយ ដែលសាលាឧទ្ធរណ៍បានជំនុំជម្រះលើកទី១ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ពិសេស ឬសាលក្រមចុងក្រោយ ដែលបានជំនុំជម្រះលើកទី១ ដោយសាលាដំបូងនៅក្នុងករណី ដែលភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប៉ុន្តែរក្សាទុកនូវសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខ។

៧៥. បណ្តឹងអង្គសេចក្តី

Eng. suit in principal case /
suit on merits

Fr. demande pour le
jugement sur le fond

ពាក្យ ទាមទាររបស់ភាគីណាមួយ ដើម្បីឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តីលើអង្គសេចក្តី។
(ម.ព អង្គសេចក្តី)

៧៦. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

Eng. appeal to the appellate
court

Fr. appel

ប្រភេទនៃបណ្តឹងឧបាស្រ័យ ចំពោះសាលក្រមនៃតុលាការជំនុំជម្រះលើកទី១ ទៅតុលាការនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

៧៧. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាប់បន្សំ

Eng. incidental appeal to the
appellate court

Fr. appel incident

ពាក្យសុំរបស់ចុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលប្តឹងជាមួយនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរសាលក្រម នៃការជំនុំជម្រះលើកទី១ សម្រាប់ជាផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ទោះបីជាសិទ្ធិឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួនបានរលត់ហើយក៏ដោយ។ ខ. ដើមចោទ ទាមទារ១០០ តែតុលាការទទួលស្គាល់តែ៧០។ ចុងចម្លើយបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ករណីនេះ ដើមចោទអាចប្តឹងសុំទាមទារឱ្យតុលាការនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទទួលស្គាល់ទឹកប្រាក់ចំនួន៣០ទៀត ដែលជាផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៧៨. បណ្តឹងឧបាស្រ័យ

Eng. appeal

Fr. recours

បណ្តឹងតវ៉ារបស់ភាគី ដែលពុំយល់ស្របជាមួយសេចក្តីសម្រេចណាមួយ (សាលក្រម សាលដីកា ដីកាសម្រេច) របស់ចៅក្រម ឬតុលាការ ដើម្បីទាមទារឱ្យលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសម្រេចដើម។

៧៩. បទដ្ឋានគតិយុត្ត

Eng. law and regulation /
legal norm

Fr. norme juridique / règle
de droit

វិធានច្បាប់ ដូចជា ច្បាប់ និងបទបញ្ជាផ្សេងៗ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋ។

៨០. បទអាជ្ញា

Eng. criminal offence

Fr. infraction

អំពើ ដែលនាំឱ្យខូចសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរៀបរយសង្គម ដែលបញ្ញត្តដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ។

៨១. បុគ្គលអសមត្ថភាព ឬ
អសមត្ថជន

Eng. perso lacking capacity

Fr. incapable

បុគ្គល ដែលមិនអាចធ្វើសកម្មភាពតាមផ្លូវច្បាប់ពេញលេញដោយខ្លួនឯងបាន។ តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា បុគ្គល ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាពបណ្តឹង។

៨២. ប្រាក់ធានាលើប្រាក់
ប្រដាប់ក្តី

Eng. security fo court costs

Fr. sûreté sur les frais de
justice

ការដាក់ទ្រព្យ ដើម្បីធានាប្រាក់ប្រដាប់ក្តីតាមការស្នើសុំ របស់ចុងចម្លើយដោយមូលហេតុដើមចោទមិនមានលំនៅឋាន ទីស្នាក់ការ ឬទីកន្លែងអាជីវកម្ម នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៨៣. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

Eng. court fees- costs

Fr. frais de justice

ប្រាក់ពន្ធ ឬសោហ៊ុយ ដែលភាគីត្រូវបង់សម្រាប់ចាត់ការរឿងក្តីរបស់ខ្លួន ទៅតុលាការតាមបញ្ញត្តិច្បាប់។ ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីរួមមាន ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីតុលាការក្រៅពីពន្ធ និងប្រាក់ប្រដាប់ក្តីភាគី។

៨៤. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីតុលាការ
ក្រៅពីពន្ធ

Eng. court costs other than
filing fee

Fr. frais de justice non
fiscaux / frais non
compris dans les dépens

ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីមួយប្រភេទ ដែលភាគីត្រូវបង់នូវចំនួនចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យតុលាការធ្វើការពិនិត្យភស្តុតាង បញ្ជូនឯកសារ ឬធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ តាមនីតិវិធីក្នុងបណ្តឹង។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៨៥. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីភាគី

Eng. party's costs

Fr. dépens à la charge des parties

ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីមួយប្រភេទ ដែលកំណត់ដោយតុលាការសម្រាប់ថ្លៃធ្វើលិខិតបណ្តឹង លិខិតពាក្យសុំសោហ៊ុយធ្វើដំណើរ ឬសោហ៊ុយផ្សេងៗ។

៨៦. ប្រាក់ពិន័យ

Eng. fine

Fr. amende

ទណ្ឌកម្មជាប្រាក់ ដែលបញ្ញត្តិឡើងដោយច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី ឬនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ហើយដែលត្រូវប្រកាសឡើងដោយតុលាការផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងករណី ដែលមានការបំពានច្បាប់នេះ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ជ ព ក

៨៧. ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ផលប្រយោជន៍ទូទៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ នឹងសង្គម។
Eng. public interest
Fr. intérêt public

៨៨. ផលប្រយោជន៍ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិអ្នកដទៃ ក្នុងអំឡុងពេលមានកំណត់មួយ ដែលមិនឱ្យលើកពីមួយជីវិតរបស់ ផលប្រយោជន៍។

៨៩. ពង្សាវលី តារាងព័ណ៌នា អំពីទំនាក់ទំនងរវាងសមាជិកទាំងអស់នៃគ្រួសារ រាប់ពី បុព្វជន រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។
Eng. family tree
Fr. arbre généalogique

៩០. ពន្លឺដាក់ពាក្យសុំ ប្រាក់ប្រដាក់ក្តីមួយប្រភេទ ដែលត្រូវបង់នៅពេលដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការ។
Eng. filing fee
Fr. frais d'enregistrement

៩១. ភស្តុតាង ត្រឹមតាងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬមិនមែនជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលជា មូលដ្ឋាននៃការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ។
Eng. evidence
Fr. preuve

៩២. ភាគី បុគ្គល ដែលស្នើសុំឱ្យតុលាការ ដោះស្រាយវិវាទរបស់ខ្លួននឹងបុគ្គលម្ខាង ទៀត ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ។
Eng. party
Fr. partie

ខ. នៅសាលាដំបូង ភាគីជាដើមចោទ ឬចុងចម្លើយ។ នៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ភាគីជាដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬចុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ នៅតុលាការកំពូល ភាគីជា ដើមបណ្តឹងសារទុក្ខ ឬចុងបណ្តឹងសារទុក្ខ។ នៅក្នុងរឿងក្តីនៃការអនុវត្ត ដោយបង្ខំ ភាគីជាម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬកូបំណុលនៃការអនុវត្ត។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៩៣. មជ្ឈត្តកម្ម
Eng. arbitration
Fr. arbitrage

វិធីដោះស្រាយវិវាទដោយមជ្ឈត្តករ ហើយសេចក្តីសម្រេចរបស់មជ្ឈត្តករ ចង្អាតឱ្យអនុវត្តតាម (ម.ព. មជ្ឈត្តករ)។

៩៤. មជ្ឈត្តករ
Eng. arbitrator
Fr. arbitre

បុគ្គល ដែលជាអាជ្ញាកណ្តាល ទទួលភារកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា ដើម្បីដោះស្រាយ វិវាទតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្ម។

៩៥. មតកជន
Eng. deceased
Fr. défunt

ជន ដែលបានបាត់បង់ជីវិតទៅហើយ។

៩៦. មតិក
Eng. estate
Fr. héritage / hérédité

ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលម្នាក់ (មតកជន) បានបន្សល់ទុក ក្រោយពេលស្លាប់។
ខ. ឈ្មោះ “ក” បានស្លាប់ ហើយបន្សល់ជាផ្ទះសម្បែង ស្នាដៃនិពន្ធ។

៩៧. មធ្យោបាយការពារ
Eng. defensive measures
Fr. moyens de la défense

ការលើកអំពើអង្គហេតុ ឬអង្គច្បាប់ និងការដាក់ភស្តុតាងដោយចុងចម្លើយ (ឬចុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) ដើម្បីជាសំអាងដល់ការការពាររបស់ខ្លួន។

៩៨. មធ្យោបាយតវ៉ា
Eng. offensive measures
Fr. moyens de la demande

ការលើកអំពើអង្គហេតុ ឬអង្គច្បាប់ និងការដាក់ភស្តុតាងដោយដើមចោទ (ឬ ដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) ដើម្បីជាសំអាងដល់ការទាមទាររបស់ខ្លួន។

៩៩. មូលដ្ឋាននៃសាលក្រម
Eng. grounds of judgment
Fr. motif du jugement

មូលហេតុជាមូលដ្ឋាន នៃការចេញសាលក្រមរបស់តុលាការ។

១០០. មូលបត្រឥណទេយ្យជួញ
 ដូរបាន (ឧបករណ៍អាច
 ជួញដូរបាន)
Eng. negotiable instrument
Fr. valeurs mobilières

១-តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី មានន័យថា មូលបត្រ ដែលតំណាង ផលប្រយោជន៍ (សិទ្ធិ) ជាទ្រព្យសម្បត្តិ ហើយដែលការផ្ទេរ ឬការអនុវត្តនូវ សិទ្ធិនេះ ធ្វើតាមមូលបត្រ។
២-តាមច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ មានន័យថា ប័ណ្ណ ដែល ផ្សាយចេញពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ ដើម្បី ខ្ចីបុលប្រាក់ពីសាធារណជនមានរយៈពេលកំណត់ និងអត្រាការប្រាក់ ច្បាស់លាស់ គឺជាប័ណ្ណតំណាងឥណទេយ្យ (តំណាងបំណុលត្រូវទាន) ដែល អ្នកកាន់អាចយកទៅជួញដូរបាននៅលើទីផ្សារមួយគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់។
មូលបត្រឥណទេយ្យមាន ប័ណ្ណរតនាគារ សញ្ញាប័ណ្ណ ប័ណ្ណបេឡា ។ល។

សន្តានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១០១. មូលប័ណ្ណទានបត្រ Eng. check Fr. chèque	មូលបត្រជួញដូរបានមួយប្រភេទ ដែលតាមនោះបហារីក (អ្នកចេញបញ្ជា) ចុះហត្ថលេខាបញ្ជាដោយឥតលក្ខខណ្ឌទៅធនាគារ (បហារីត) ឱ្យផ្តល់ទឹកប្រាក់ជាក់លាក់មួយចំនួន ទៅអ្នកកាន់មូលបត្រនោះ។
១០២. មូលសាលក្រម Eng. original judgment Fr. minute du jugement	ច្បាប់ដើមនៃលិខិតសាលក្រម។
១០៣. មេធាវី Eng. lawyer / advocate Fr. avocat	ជន ដែលជាសមាជិកនៃគណៈមេធាវី ផ្តល់យោបល់ និងតាក់តែងលិខិតស្នាមផ្សេងៗ ក្នុងវិស័យគតិយុត្ត តំណាងឱ្យកូនក្តី ឬការពារកូនក្តីនៅគ្រប់សាលាជម្រះក្តី និងគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធី (ពាក្យចាស់ហៅថា ស្នាមក្តី)។
១០៤. មោឃភាព Eng. nullity Fr. nullité	១-ភាពពុំមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ នៃសកម្មភាពគតិយុត្ត ដែលផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិអំពីនីតិវិធីនៃបណ្តឹង។ ២-ទណ្ឌកម្ម ដែលប្រកាសដោយចៅក្រម លុបបំបាត់ចោលជាប្រតិសកម្មនូវលិខិតគតិយុត្តមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌ ដែលច្បាប់កំណត់ ឬសកម្មភាពណាមួយ ដែលផ្ទុយពីនីតិវិធីនៃច្បាប់។
១០៥. ម្ចាស់បំណុល Eng. creditor Fr. créancier	បុគ្គល ដែលមានសិទ្ធិឥណទេយ្យ (សិទ្ធិលើបំណុល)។
១០៦. ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត Eng. creditor in execution Fr. créancier de l'exécution	ភាគី ដែលបានដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ (ម.ព. ការអនុវត្តដោយបង្ខំ)។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

រ ល វ

១០៧. រូបមន្តអនុវត្ត

Eng. execution clause

Fr. formule exécutoire

រូបមន្ត ដែលចុះលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្ត ដែលអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលដែលមានផលប្រយោជន៍ធ្វើការទាមទារការអនុវត្តដោយបង្ខំ

១០៨. រូបមន្តអនុវត្តពិសេស

Eng. special execution clause

Fr. formule exécutoire

spéciale

រូបមន្តអនុវត្ត ដែលត្រូវបានផ្តល់ក្នុងករណី ដែលក្នុងខណ្ឌនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវបានបំពេញ ឬពេលកំណត់មិនពិតប្រាកដនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំបានមកដល់ ដើម្បីធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយបុគ្គលផ្សេងក្រៅពីភាគី ដែលត្រូវបានសរសេរលើលិខិតអនុវត្តធ្វើជាម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវទទួលបានការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត ដែលមានសរសេរនូវហេតុការណ៍នោះ។

១០៩. រូបវន្ត

Eng. tangible property

Fr. bien corporel

ទ្រព្យ ដែលមានរូបរាងកាយ ដូចជា រថយន្ត ផ្ទះ ។ល។

១១០. រូបវន្តបុគ្គល

Eng. natural person

Fr. personne physique

មនុស្សពិតតាមធម្មជាតិ ដែលផ្ទុយនឹងនីតិបុគ្គល។

(ម.ព. នីតិបុគ្គល)។

១១១. រូបិយាណត្តិ

Eng. bill of exchange

Fr. traite / lettre de change

មូលបត្រមួយប្រភេទ ដែលហាវកប្រើប្រាស់បង្គាប់បញ្ជាទៅបហារិត ឱ្យផ្តល់ទឹកប្រាក់ជាក់លាក់មួយចំនួន នៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទណាមួយទៅបុគ្គលទី៣ ដែលហៅថា គាហកៈ។

១១២. លិខិតយថាភូត

Eng. authentic deed

Fr. acte authentique

លិខិតធ្វើឡើងតាមរូបមន្តច្បាប់ដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រតិបត្តិមុខងារនោះ។ តាមន័យចម្លៀត គឺជាលិខិតទាំងឡាយដែលរៀបចំឡើងដោយសារការី។

១១៣. លិខិតអនុវត្ត

Eng. title of execution

Fr. acte exécutoire

ឯកសារផ្លូវការ ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តដោយបង្ខំមាន សាលក្រម ឬសាលដីកា និងដីកាសម្រេច អនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់មជ្ឈត្តករជាដើម។

១១៤. លំនៅឋាន

Eng. domicile

Fr. domicile

កន្លែងដែលជាទីតាំង នៃជីវភាពរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍របស់បុគ្គលម្នាក់ៗ។

សន្តានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១១៥. វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

Eng. provisional measure

Fr. mesures conservatoires

វិធានការ ដែលមានគោលដៅការពារសិទ្ធិរបស់ភាគី ក្នុងករណីមន្ត្រី
បានម្តង ការអនុវត្តដោយប្លង់នឹងមិនអាចធ្វើបាន ឬនឹងមានការលំបាក
យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំដោយសារមានហេតុផលខាងក្រោម៖
-មានការប្រែប្រួលស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបំណុល នៃ
ការអនុវត្ត។
-អាចនឹងមានការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ ឬគ្រោះថ្នាក់បន្ទាន់ដល់ឋានៈរបស់ភាគី
ណាមួយ ដោយសារមានវិវាទអំពីទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិបុគ្គល។

១១៦. វិធានបង្ខំដោយប្រយោល

Eng. indirect enforcement

Fr. exécution indirecte

វិធានការនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដែលតុលាការអនុវត្តចេញដីកាសម្រេច
បង្គាប់ឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្តបង់ប្រាក់ធានាការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច តាម
ពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុល។

១១៧. វិនិច្ឆ័យ

Eng. judge / hear / trial

Fr. juger / statuer

ជំនុំជម្រះក្តី។

១១៨. វិវាទរដ្ឋប្បវេណី

Eng. civil dispute

Fr. litige civil

វិវាទ ដែលកើតឡើងរវាងបុគ្គល និងបុគ្គលក្នុងទំនាក់ទំនងផ្នែក
រដ្ឋប្បវេណី។
ខ. វិវាទកើតឡើងចេញពីទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ ឬទំនាក់ទំនងញាតិ ឬ
ទំនាក់ទំនងប្រចាំថ្ងៃជាដើម។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ស ហ

១១៩. សក្ខីភាពក្លែងក្លាយ

Eng. perjury / false evidence

Fr. faux témoignage

ចម្លើយភូតកុហករបស់សាក្សី ដែលបានស្តីនៅចំពោះមុខតុលាការ រួចហើយ។

១២០. សច្ចានុមតិ

Eng. ratification

Fr. ratification

១-ការយល់ព្រមទទួលស្គាល់ ដែលមានអានុភាពប្រតិសកម្ម។

ខ. ក្មេងម្នាក់ (១៧ឆ្នាំ) ធ្វើកិច្ចសន្យាមួយ កិច្ចសន្យានោះមិនពេញលក្ខណៈ ច្បាប់ទេ។ តែបើក្មេងនោះផ្តល់សច្ចានុមតិ (ការផ្តល់ការយល់ព្រម) លើ កិច្ចសន្យានោះ ក្រោយពេលវាធំពេញវ័យ (១៨ឆ្នាំ) កិច្ចសន្យានោះ ក្លាយជាកិច្ចសន្យាពេញលក្ខណៈច្បាប់។

២-ការទទួលស្គាល់របស់ភាគីចំពោះសកម្មភាពបណ្តឹង ដែលត្រូវបាន ធ្វើឡើងដោយបុគ្គលដែលខ្វះសិទ្ធិតំណាងដោយអានុភាព ហើយការ ទទួលស្គាល់នោះ ត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្ម តាំងពីពេលដែល សកម្មភាពនោះបានធ្វើឡើង។

១២១. សញ្ញាណ

Eng. description

Fr. notion

អត្តសញ្ញាណនិងសញ្ញាផ្សេងៗ។

(ម.ព. អត្តសញ្ញាណ)

១២២. សន្តតិកម្ម

Eng. succession

Fr. succession

ការផ្ទេរនូវបេតិកភ័ណ្ឌរបស់មតកជន ឱ្យទៅអ្នករស់ម្នាក់ ឬច្រើននាក់ តាមឆន្ទៈ ឬតាមច្បាប់។

១២៣. សមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះ

Eng. trial jurisdiction

Fr. compétence juridictionnelle

អំណាចស្របច្បាប់ របស់តុលាការក្នុងការជំនុំជម្រះក្តី។

១២៤. សមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខ

Eng. exclusive jurisdiction

Fr. compétence exclusive

អំណាច ដែលផ្តល់ឱ្យតុលាការណាមួយជាកំណត់ក្នុងការទទួលបណ្តឹង វិនិច្ឆ័យរឿងក្តីចេញសាលក្រម ឬសាលដីកា។

១២៥. សមត្ថភាពភាគី

Eng. capacity to be party

Fr. capacité d'ester en partie

សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចតាមបញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និងច្បាប់ផ្សេងៗ ទៀត ដែលបានកំណត់ឱ្យបុគ្គលណាមួយ អាចជាដើមចោទ ឬ ចុង ចម្លើយ។

សន្តានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១២៦. សម្មហរិធី	ការធ្វើឡើងនៅពេលតែមួយ និងដោយប្រមូលផ្តុំ។
Eng. concentration	ខ. ការសាកសួរសាក្សី ឬគូភាគី អាចធ្វើតាមរបៀបសម្មហរិធីបាន។
Fr. concentration	
១២៧. សវនាការសាធារណៈ	-នីតិវិធីជំនុំជម្រះ ដែលតុលាការស្តាប់ការអះអាងរបស់គូភាគី សួរដេញដោល ស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋាននានា និងសម្រេចសេចក្តី ដោយបើកចំហសម្រាប់សាធារណជន។
Eng. public hearing	-ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ និងការសម្រេចសេចក្តី ដោយបើកចំហដោយសាធារណៈ តាមគោលការណ៍ចំពោះមុខ និងការប្រកាសសាលក្រមដែលត្រូវធ្វើជាសាធារណៈ។
Fr. audience publique	
១២៨. សហបណ្តឹង	បណ្តឹងមួយប្រភេទ ដែលមានដើមចោទ ឬ ចុងចម្លើយច្រើននាក់។
Eng. joint litigation	
Fr. action conjointe	
១២៩. សហបណ្តឹងចាំបាច់	ករណី ដែលសិទ្ធិ ឬកាតព្វកិច្ច ជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង នឹងត្រូវសម្រេចជាស្ថាពរបាន លុះត្រាតែមានការចូលរួមពីអ្នកធ្វើសហបណ្តឹងទាំងអស់។
Eng. necessary joint litigation	
Fr. action con jointe nécessaire	
១៣០. សហបណ្តឹងធម្មតា	ករណី ដែលបុគ្គលម្នាក់ៗនៃសហបណ្តឹងមានសិទ្ធិចាត់ចែងសិទ្ធិ ឬកាតព្វកិច្ច ដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងដាច់ដោយឡែកពីគ្នាបាន។
Eng. ordinary joint litigation	
Fr. action conjointe ordinaire	
១៣១. សហព័ន្ធ	ប្តី ឬប្រពន្ធ ឬទាំងប្តី ទាំងប្រពន្ធ ដែលទទួលបានឋានៈជាសហព័ន្ធនេះក្រោយពីបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។
Eng. spouse	
Fr. conjoint(e)	
១៣២. សាក្សី	បុគ្គល ដែលត្រូវតុលាការកោះហៅមកសាកសួរ នូវហេតុការណ៍ ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការវិនិច្ឆ័យរឿងក្តី។
Eng. witness	
Fr. témoin	
១៣៣. សាលក្រម	សេចក្តីសម្រេច របស់តុលាការជាន់ទាបមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមទម្រង់ ដែលច្បាប់បានកំណត់ដោយផ្អែកតាមការទាញហេតុផលផ្ទាល់
Eng. judgment	
Fr. jugement	

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៣៨. សាលក្រមកំបាំងមុខ Eng. default judgment Fr. jugement far défaut	សាលក្រម ដែលតុលាការសម្រេច ដោយគ្មានវត្តមានរបស់ភាគី ដើមចោទ ឬភាគីចុងចម្លើយ ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់ដើមចោទ ឬ ចុងចម្លើយ។
១៣៩. សាលក្រមចុងក្រោយ Eng. final judgment Fr. jugement sur le fond	សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់ការវិនិច្ឆ័យដល់អង្គសេចក្តីទាំងមូល ឬមួយផ្នែក ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ និង ការពិនិត្យភស្តុតាង។ នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីសាលក្រមចុងក្រោយ មានច្រើនប្រភេទ ដូចជា សាលក្រមលើកចោលពាក្យបណ្តឹង សាលក្រម ច្រានចោលការទាមទារ សាលក្រមទទួលស្គាល់ការទាមទារជាអាទិ៍។
១៣៦. សាលក្រមរបៀប Eng. interlocutory judgment Fr. jugement avant dire droit / jugement interlocutoire	សេចក្តីសម្រេចមុនអង្គសេចក្តីរបស់តុលាការនៅក្នុងដំណាក់កាល ណាមួយនៃនីតិវិធី ដែលសម្រេចអំពីវិវាទ ឬហេតុណាមួយ (បញ្ហាបឋម ឬបន្ទាន់បន្សំ) ក្នុងគោលដៅសម្រួលនីតិវិធីនៃបណ្តឹង។
១៣៧. សាលដីកា Eng. judgment Fr. arrêt	សេចក្តីសម្រេច របស់សាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់ (សាលាឧទ្ធរណ៍ តុលាការ កំពូល) ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមទម្រង់ ដែលច្បាប់បាន កំណត់ ដោយផ្អែកតាមការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់។
១៣៨. សាលាដំបូង Eng. court of the first instance Fr. tribunal de première	សាលាជម្រះក្តីជាន់ទាប (តុលាការខេត្ត ក្រុង) ដែលមានសមត្ថកិច្ច ទទួល ស្របច្បាប់នូវពាក្យបណ្តឹង និងវិនិច្ឆ័យលើរឿងក្តី ហើយចេញសាលក្រម ។
១៣៩. សិទ្ធិ Eng. right Fr. droit	អំណាច ទទួលស្គាល់តាមផ្លូវច្បាប់ ដែលអាចទទួលបានការពារ ឬទាមទារ នូវផលប្រយោជន៍ណាមួយ។ ខ. សិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការចំពោះវិវាទ រដ្ឋប្បវេណី ឬសិទ្ធិទាមទារអ្វីមួយ។
១៤០. សិទ្ធិជាអាទិភាព Eng. right to preference Fr. droit de préférence	សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុល ដែលទទួលបានការសងបំណុលមុនម្ចាស់បំណុល ផ្សេងៗទៀត។
១៤១. សិទ្ធិជួលអចិន្ត្រៃយ៍ Eng. perpetual lease right / long lease right Fr. droit sur le bail emphytéotique / emphytéose	សិទ្ធិជួលអចលនវត្ថុ ដែលមានរយៈពេលចាប់ពី ១៥ឆ្នាំឡើងទៅ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៨២. សិទ្ធិតំណាង	សិទ្ធិ ដែលអ្នកតំណាងអាចធ្វើកិច្ចការជំនួសម្ចាស់សិទ្ធិ ហើយបង្កើតអានុភាពចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ។
Eng. agent authority Fr. pouvoir du mandataire	
១៨៣. សិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ	សិទ្ធិរបស់អ្នកតំណាង ដែលទទួលបានតាមកិច្ចសន្យាអាណត្តិ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពក្នុងនីតិវិធីចំពោះមុខតុលាការក្នុងនាមម្ចាស់សិទ្ធិ។
Eng. authority of appointed agent Fr. pouvoir du mandataire	
១៨៤. សិទ្ធិប្រក្សក្ស ឬសិទ្ធិភណ្ឌិក	សិទ្ធិគ្រប់គ្រងដោយចំពោះលើវត្ថុ ដែលអាចអះអាងចំពោះបុគ្គលដទៃទៀតបាន។
Eng. real right Fr. droit réel	
១៨៥. សិទ្ធិប្រាតិភាគ	ម.ព ប្រាតិភាគ។
Eng. security rights Fr. droit de sûreté	
១៨៦. សិទ្ធិលើការបញ្ចាំ	សិទ្ធិកាន់កាប់វត្ថុ ដែលបានកាន់កាប់បំណុល ឬ តតិយជនដើម្បីធានាសិទ្ធិ លើបំណុលរបស់ខ្លួន និងទទួលសំណង ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលរបស់ខ្លួនពីវត្ថុនោះ ដោយមានអាទិភាពជាម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀត។
Eng. pledge Fr. droit de sûreté	
១៨៧. សិទ្ធិលើបំណុល	សិទ្ធិទាមទាររបស់បុគ្គលម្នាក់ (ម្ចាស់បំណុល) ចំពោះបុគ្គលម្នាក់ទៀត (កូនបំណុល) ឱ្យផ្តល់នូវការកំណត់សម្គាល់។
Eng. claim Fr. droit de créance / droit personnel	
១៨៨. សេចក្តីថ្លែងការណ៍	សេចក្តីអះអាងដោយវាចាក្តី ដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរក្តី ដែលរៀបរាប់អំពីអង្គហេតុ អំពីគោលបំណងណាមួយ។
Eng. statement Fr. déclaration	
១៨៩. សំណើទិញ	ការស្នើជាតម្លៃ ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកចូលរួមដេញថ្លៃ ក្នុងការលក់ឡាយឡុង (អ្នកស្នើទិញ)។
Eng. offer to buy Fr. offre d'achat	
១៩០. សំណងហេតុនៃសាលក្រម	ផ្នែកមួយនៃសាលក្រម ដែលបង្ហាញអំពីយោបល់របស់ចៅក្រម ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអង្គហេតុ ចំណុចវិវាទ និងច្បាប់ ដែលត្រូវយកមកអនុវត្តក្នុងដំណើរការវិនិច្ឆ័យសេចក្តី។
Eng. grounds of judgment Fr. motifs du jugement	

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៥១. ស្ថាប័ននីតិវដ្តបាល

Eng. administration of
institution

Fr. institution de droit
administratif

ស្ថាប័ន ដែលស្ថិតនៅក្រោមអានុភាពនៃច្បាប់រដ្ឋបាល។

១៥២. ហិក្ខុបត្តម្ភ

Eng. partial guardianship /
curator

Fr. curatelle

ការគ្រប់គ្រងលើជន ដែលមានសមត្ថភាពតិចតួចពេកក្នុងការយល់ដឹង
និងវិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារ
មានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី។

១៥៣. ហិក្ខុបត្តម្ភកៈ

Eng. curator

Fr. curateur

ជន ដែលតុលាការចាត់តាំងឱ្យអនុវត្តហិក្ខុបត្តម្ភ។
(ម.ព. ហិក្ខុបត្តម្ភ)

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

៥៥

១៥៤. អង្គសេចក្តី

Eng. merits

Fr. fond

ខ្លឹមសារជាមូលដ្ឋាននៃកម្ម វត្ថុរបស់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

១៥៥. អង្គហេតុ

Eng. fact

Fr. fait

រឿងហេតុ ដែលកើតឡើងនាំឱ្យមានបច្ច័យគតិយុត្តជាកំណត់។

១៥៦. អចលនវត្ថុ

Eng. immovable / real estate

Fr. immeuble

-ដីធ្លី និងវត្ថុជាប់នៅនឹងដី ហើយមិនអាចផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងបាន ដូចជា អគារ សំណង់ ដំណាំ រុក្ខជាតិ។ល។

-សិទ្ធិប្រត្យក្ស ឬសិទ្ធិភណ្ឌិកលើអចលនវត្ថុ និងចលនវត្ថុទាំងឡាយ ដែលច្បាប់បានកំណត់ថាជា អចលនវត្ថុ។

១៥៧. អត្ថពន្ធភាពនៃសាលក្រម

Eng. self binding effect of
judgment

Fr. dessaisissement du
jugement

ចំណងផ្លូវច្បាប់ចំពោះតុលាការ ដែលបានចេញសាលក្រមរួចហើយមិន ឱ្យលុប ឬកែប្រែសាលក្រមនោះ។

១៥៨. អត្តសញ្ញាណ

Eng. identity

Fr. identité

សញ្ញាណទាំងអស់នៃជនម្នាក់ៗ ឬវត្ថុនីមួយៗ ដែលជាគ្រឿងសម្គាល់ កុំឱ្យភាន់ច្រឡំនឹងជនម្នាក់ទៀត ឬវត្ថុផ្សេងទៀត។
(មើលពាក្យនេះក្នុងសទ្ទានុក្រមនៃច្បាប់ភូមិបាល)

១៥៩. អត្តិភាព

Eng. existence

Fr. existence

ភាពមាន ភាពកើតមានភាពស្ថិតនៅភាពនៃអ្វីៗ ដែលមាន(ពាក្យអត្តិភាព ផ្ទុយនឹងពាក្យនត្តិភាព)។

១៦០. អនីតិជន

Eng. minor

Fr. mineur

ជន ដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុ តាមច្បាប់កំណត់ ឬជនដែលមានអាយុ ក្រោម១៨ឆ្នាំ។

១៦១. អនុតំណាង

Eng. secondary representative

Fr. sous-représentant

អ្នកដែលជ្រើសតាំងឡើង ដោយអ្នកតំណាង ហើយដែលមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ ដូចអ្នកតំណាងដែរ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៦២. អនុប្បទាន Eng. transfer / assignment Fr. cession	ការផ្ទេរសិទ្ធិ ឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ដែលជាអនុប្បទានយីទៅឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀត ដែលជាអនុប្បទានិក។ ខ. អនុប្បទានភាគហ៊ុន (ការលក់ភាគហ៊ុន)។
១៦៣. អនុសារសាលក្រម Eng. extract - abstract of original judgment Fr. copie certifiée conforme du jugement / extrait du jugement / expédition du jugement	សេចក្តីចម្លងពីមូលសាលក្រម ដែលគ្មានបញ្ជាក់រូបមន្តអនុវត្ត។
១៦៤. អនុសារសាលក្រមស្ថាពរ Eng. extract - abstract of original judgment Fr. grosse / copie exécutoire du jugement	សេចក្តីចម្លងពីមូលសាលក្រមស្ថាពរ។ សេចក្តីដើមនៃការសម្រេចរបស់តុលាការនីមួយៗ ដែលមានរក្សាទុកនៅក្នុងបញ្ជីតុលាការ ហៅថា មូលសាលក្រម សេចក្តីចម្លងពីមូលសាលក្រមដែលគ្មានបញ្ជាក់រូបមន្តអនុវត្ត ហៅថា អនុសារសាលក្រម។
១៦៥. អនុសារសាលដីកាស្ថាពរ Eng. extract - abstract of original judgment Fr. copie exécutoire	សេចក្តីចម្លងពីមូលសាលដីកា។
១៦៦. អយ្យការ Eng. public prosecution / prosecution office Fr. parquet / ministère public	ស្ថាប័ន ដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា និងការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។
១៦៧. អរូបទ្រព្យ Eng. intangible property Fr. bien incorporel	ទ្រព្យ ដែលគ្មានរូបដាក់ស្តែង តែត្រូវទទួលស្គាល់ថាជាទ្រព្យដែរ ដូចជាកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ។ល។
១៦៨. អាគតដ្ឋាន Eng. reference Fr. référence	ទី ដែលដកស្រង់ ឬចម្លងយកមក។
១៦៩. អាជ្ញាយុកាល Eng. prescription Fr. prescription	អំឡុងពេលមួយ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់។ ការកន្លងហួសនៃអំឡុងពេលនេះ បង្កើតឱ្យមានអានុភាពនៃលទ្ធកម្ម ឬការរលត់សិទ្ធិណាមួយ។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៧០. អាជ្ញាសាលា

Eng. bailiff
Fr. huissier

មន្ត្រីជំនួយតុលាការទទួលបន្ទុកអនុវត្តកិច្ចការលក់ដោយបង្ខំ អនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគ អនុវត្តលក់ដោយបង្ខំ អនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគ អនុវត្តដោយបង្ខំ អនុវត្តការបញ្ជូនផ្អែកតាមការសម្រេចសេចក្តី ច្បាប់ ឬបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត។

១៧១. អាណាព្យាបាល

Eng. guardian
Fr. tutelle

ការគ្រប់គ្រងបីបាច់ថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិ រូបកាយរបស់អនីតិជនដែលគ្មានអ្នកអនុវត្ត អំណាចមេបា ឬរបស់អសមត្ថជន។

១៧២. អានុភាព

Eng. effect
Fr. effet

ជនគតិយុត្ត ដែលកើតចេញពីលិខិតគតិយុត្តដូចជា កិច្ចសន្យា ច្បាប់សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋបាល ។ល។

១៧៣. អានុភាពប្រតិសកម្ម

Eng. retroactive effect
Fr. feet rétroactif

១-សកម្មភាពស្របតាមលក្ខខណ្ឌគតិយុត្ត ដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើសកម្មភាពពីអតីតភាព។
២-ឥទ្ធិពល នៃលក្ខខណ្ឌគតិយុត្ត ដែលមានទៅលើសកម្មភាពពីអតីតកាល។

១៧៤. អំពើអនីត្យានុកូល

Eng. illegal act
Fr. acte illégal

អំពើ ដែលបំពានដោយខុសច្បាប់លើសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍អ្នកដទៃដោយកំហុសចេតនា ឬអតចេតនា។

១៧៥. អ្នកជំនាញ

Eng. expert
Fr. expert

អ្នកឯកទេសដែលចៅក្រមសុំឱ្យផ្តល់មតិអំពីរឿងហេតុអ្វីមួយ ដែលតម្រូវឱ្យមានការយល់ដឹងបច្ចេកទេស និងការស្រាវជ្រាវយ៉ាងពេញលេញ។

១៧៦. អ្នកតំណាង

Eng. representative
Fr. représentant

បុគ្គលមានលក្ខណសម្បត្តិ ឬឋានៈតាមផ្លូវច្បាប់ ដែលបានទទួលសិទ្ធិតំណាង (ម.ព. សិទ្ធិតំណាង)។

១៧៧. អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់

Eng. legal representative
Fr. représentant légal

បុគ្គល ដែលទទួលសិទ្ធិតំណាងកំណត់ដោយច្បាប់ដូចជា អ្នកមានអំណាចមេបា ឬអ្នកអាណាព្យាបាលជាដើម។
ខ. អ្នកមានអំណាចមេបា អាចតំណាងឱ្យកូន ដែលជាអនីតិជន ចំពោះសកម្មភាពបណ្តឹង។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

១៧៨. អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ

Eng. mandatory

Fr. mandataire

អ្នកដែលទទួលសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ។

(ម.ព. សិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ)

១៧៩. អ្នកតំណាងពិសេស

Eng. special representative

Fr. représentant spécial /
représentant judiciaire

អ្នកដែលទទួលសិទ្ធិតំណាងតាមការចាត់តាំងរបស់តុលាការ។

១៨០. អ្នកអាណាព្យាបាល

Eng. guardian

Fr. tuteur

បុគ្គល ដែលអនុវត្តអាណាព្យាបាលភាព។

សទ្ទានុក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ខ ង

១៨១. ឧបាទេសកម្ម

Eng. subrogation

Fr. subrogation

ឋានៈមួយ ដែលបុគ្គលម្នាក់ទទួលជំនួសបុគ្គលណាមួយតាមផ្លូវច្បាប់។

១៨១. ឯកសារចម្លងយថាភូត

Eng. authentic copy

Fr. copie conforme

ឯកសារចម្លងមួយប្រភេទ ដែលចម្លងចេញពីឯកសារយថាភូត ដែលជាច្បាប់ដើមដែលត្រូវធ្វើឡើង ដោយបុគ្គលដែលមានអំណាចតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ឬបទដ្ឋានគតិយុត្ត។

១៨២. ឯកសារត្រៀម

Eng. preparatory document

Fr. document préparatoire

ឯកសារ ដែលសរសេរអំពីមធ្យោបាយតទល់ ឬការពារខ្លួន ដែលភាគីយកទៅអះអាងចំពោះមុខតុលាការ។

១៨៣. ឯកសិទ្ធិ

Eng. privilege

Fr. privilège

សិទ្ធិ ដែលទទួលបាននូវការសងទ្រព្យ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃឯកសិទ្ធិ ដោយមានអាទិភាពជាងម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀត។